

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrť leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Nemštvo po naših mestih in trgih.

III.

Ako se bodo slovenski kmetovalci v svojem občevanju s trgi in mesti po naših krajih držali gesla: „Svoji k svojim“, ter s svojim denarjem živeli res le samo tiste, kateri so Slovenci po rodu in jeziku in Slovenci tudi po svojem političnem prepričanju in delovanju, dobe vsi ti naši trgi in mesta kmalu vse drugačno lice. Ne bode trajalo dolgo, in drug za drugim potihnejo vsi ti germanski kričači, uvidevši, da od svojih velikonemških idealov ne morejo živeti, in da jim tudi njihov „šulferajn“ in „Südmark“ ne moreta ali nočeta dajati toliko, kolikor so jim dajali zaničevani slovenski kmetje. Jako kmalu mine jih ona ošabnost, s katero sedaj še vedno s svojega velikonemškega stališča gledajo na nas uboge Slovence, v kratkem postanejo ponižni in krotki kakor golobje. Onim pa, kateri so po trgih in mestih res naši, začel bode rasti pogum. Videli bodo, da niso sami, da imajo za seboj večino ljudstva, katero jih podpira in zato, ker so ž njim istega rodu, istega jezika, istega političnega prepričanja, zato se tudi oni ne bodo vsi bali odločno pokazati svoje narodno mišljenje. In ž njimi potegne kmalu množica onih, kateri nimajo samostalnega prepričanja, temveč se nagibajo na ono stran, kjer vidijo več moči in uspeha. Kedar vsi ti sprevidijo, da imajo po naših krajih Slovenci vendar le veliko več moči, nego Nemci,

se tudi oni sami ne bodo dalje sramovali svojega slovenskega rodu — saj Slovenci so vsi — ter se radi in z veseljem pripoznajo za sinove slovenskega naroda.

V to svrhu pa je treba, da se vsi rodoljubi hitro poprimejo dela, ako nočemo, da se nam naša mesta in trgi ne odtujijo popolnoma. V to svrhu treba, da se najzavednejši rodoljubi, kateri stanujejo v katerem teh sedaj nam nasprotnih malih mest ali trgov, združijo ter natanko premislijo, kako stoji naša narodna stvar v dotičnem kraju. Sestaviti je treba imenik onih obrtnikov, trgovcev in dr., kateri so v dotičnem trgu nam nasprotni t. j. vseh onih, kateri so člani velikonemških nam sovražnih društev, kakor sta „šulferajn“ ali „Südmark“ in ali pa so pri političnih ali občinskih volitvah glasovali proti narodnem smislu, ob enem pa tudi imenik onih, ki so v dotičnem kraju res naši, t. j. ki so člani naših narodnih društev, ter pri raznih volitvah glasujejo v narodnem smislu. Te imenike treba potem razširiti mej ljudstvo, da ve isto, koga se ima varovati in koga ima podpirati. Pri vsem tem pa treba postopati popolnoma stvarno in objektivno, brez vsake strasti, brez vsake jeze, pa tudi brez vseh osebnih ozirov in pomislekov, kajti svesti si moramo biti, da je vsak meščan, nastajen v naših spodnje-štajerskih mestih in trgih, naš narodni nasprotnik, ako se smatra za Nemca ter podpira nam sovražne velikonemške težnje, osebne simpatije ali antipatije pa ne smejo določevati pri političnih vprašanjih. Tudi sovraštva ni treba pri vsej tej

stvari. Tudi taki meščani so morebiti popolnoma spoštovanja vredni možje, kateri mislijo, da delajo prav, ako se pri nas bojujejo za razširjanje nemštva. Zato jih tudi ne smemo sovražiti, da celo spoštujemo jih lahko, ali zaradi tega moramo vendarle ravnati, kakor zahteva naša narodna dolžnost. Saj kmet tudi ne sovraži vrabcev kateri so se naselili v njegovem prosu, ter se ž njim gostijo, a zato vendar ne bode niti trenutek pomišljal, da bi jih ne odpodil. Tudi mi spoštujemo narodno čutstvo teh naših nam nasprotnih sodeželanov, ter jih zato ne zaničujemo in sovražimo, ako sebično delujejo za svojo narodnostno idejo. Ali tega ne morejo zahtevati od nas, da jih mi sami še podpiramo, da jim mi sami še dajemo orožje, katero jim potem služi zato, da škodujejo našemu narodu, tega ne morejo zahtevati od nas, da jih mi poveličujemo, zato da morejo oni nas poniževati.

Ako se iz sestavljenih imenikov vidi, da v enej ali drugi stroki v dotičnem kraju ni pravega narodnega obrtnika ali trgovca, katerega bi bilo vredno podpirati, treba ga je dobiti od drugod, saj je po mnogih drugih krajih slovenske domovine dovolj ljudi, ki so zanesljivi v narodnem oziru in ki so tudi dobri trgovci in obrtniki, ter bi se radi naselili po naših spodnje-štajerskih mestecih. Te je seveda potem treba še posebno podpirati s primernimi priporočili in naročili.

Na drugi strani pa morajo ti trgovci in obrtniki, kateri se zanašajo na to, da jih bode ljudstvo podpiralo radi narodnosti tudi vredni biti take podpore. Oni morajo pred vsem biti dobri trgovci,

LISTEK.

Pismo.

Gospodu uredniku!

Pah! Gospod urednik, tukaj je tista čudna resna oseba, katere prihoda se vsakdo tako nekako boji. S kakšnim strahom pričakuje ubogi revček v nizkej siromašnej kočici velevažni trenotek, ko potrka ta neznana oseba na duri. In bogatin! — s kakšnim trepetom šteje svoje okrogle zlatorumene cekine, ne vedoč, kakšne lastnosti bode imela tuja oseba, ki bode tudi njega čisto gotovo obiskala.

In Vi, gospod urednik! — pač dobro vem, da ste tudi Vi plaho zrlí na pragu postavljajočega se starega leta v novo neznano leto. Kaj ne, gospod urednik! če nobeden drugi, ima pač urednik na starega leta dan resne, da, resne misli.

Ne živim sicer uredniške časti, pač pa si vendar nekoliko predstavljam težek uredniški posel. Kaj ne, koliko odgovornosti in koliko resnih pomislekov, bi li šel ta ali oni doposlani spis v predale uredovanega lista ali pa v tisti koš, ki stoji poleg urednikove mize ter čaka, kakor požrešni lev, da mu vrže urednik kakšen košček s črnolom pomazanega papirja. In nasledki! Zamera tu, zamera tam, kaj ne, tak je posel urednika.

Veste, ko sem sedel na Silvestrov večer pri. — Bogu hvala, — dobro zakurjenej peči, mi je

naenkrat prišel Vaš cenjeni list na misel; ne hote sem se spominjal njegovega rojstnega dne, ko je prvokrat pokazal svoje mlado, tako zalo obličje in je razveselil vsakega, kateri ga je vsprejel, s krepilno hrano. In glejte! — sem si mislil, — s prihodnjo številko nastopi ta novorojenček še le svoje peto leto, pa kakšno napredovanje in kakšni razvitek je pokazal v tem kratkem času! In da ne pozabim vspeha, katerega je dosegel.

Kakšno gibanje se je pričelo po slov. Štajerju, posebno po Savinski dolini, kjer je še bila poprej narodna zavest takorekoč v popkih; a ko je „Domovina“ potrkala na duri naših kmetov, kako veselo so jo vsprejeli, kako radostno so uživali tečno hrano, ki jim jo je vedno prinašala, kako pridno so zajemali iz nje blažene nauke, katere so pridno in dobro porabljali, kar nam spričuje danes narodna zavest, ki prešinja vse Spodnještajerce. Pa tudi štajerske meje je kmalu prekoračila vrla „Domovina“ in je hitela v sosedne dežele, kjer so jo tudi radostno sprejeli.

In danes, — tako — sem mislil, danes zahaja na vse strani naše slovenske zemlje, pa ne več mesečno samo dvakrat v mali ponižni obliki, ampak trikrat na mesec.

Pač zasluži njen cenjeni urednik hvale, za služi čestitk in jutri je ravno kakor nalašč dan, ko se od ust do ust razlega prelepo krščansko pozdravilo: „Bog daj veselo, srečno novo leto!“ Evo torej tudi Vam, č. gosp. urednik, „veselo in srečno novo leto!“ pa še več Vam voščim; saj

sem že omenil, da je uredniški posel zelo težaven, zato pa Vam je treba tudi potrpežljivosti, kaj ne, da mi potrdite, tedaj tudi to Vam želim v novem letu.

Pa kreniva na politiško polje! Če pogledam nazaj v staro leto, pač marsikaj zapazim v napredovanju; posebno mi spodnještajerski Slovenci nismo rok križem držali in smo se potegnili za pravično stvar. Evo v dokaz krasnega „Narodnega doma“, v katerem se bomo, dal Bog, že koncem drugega leta zbirali k skupnemu delovanju. In da glavnega predmeta ne pozabim, okrog katerega se suče v novejšem času vsa pozornost naših štajerskih, kakor tudi zunanjih Slovencev, kakor kolo okoli svoje osi —, mislim namreč celjske paralelke. Koliko so se že trudili v preteklem letu, da bi nam zabranili to pravično prošnjo! A kakor se kaže, nam bode v tem oziru prihodnje leto prijaznejše, kakor nam je bilo staro. Dal Bog, da bi bilo! Da bi le cenjena „Domovina“ kmalu naznanila veselo poročilo dovoljenja slov. paralelk, to je tretja želja k novemu letu.

Predno končam, moram Vam še voščiti v novem letu veliko novih naročnikov in sotrudikov, Vašemu peresu pa pogumnost in neustrašljivost v delovanju za vero, dom, cesarja!

Da bi našla Vaša cenjena „Domovina“ v vsaki hiši, bodisi v priprosti kmečki, bodisi v gosposki prijazen vsprejem, želi Vam k novemu letu

Vaš udani

Kovačev.

dobri obrtniki, ter ne smejo svojega položaja izkoriščati s tem, da zaradi tega, ker so narodnjaki delajo slabše ali pa draže nego drugi. Nihče ne more zahtevati od priprostega kmeta, kateri mora paziti na vsak krajcar, pa tudi ne od najzavednejšega narodnjaka, da radi narodnosti podpira takega, ki dela slabše ali pa draže od drugih. Ako bi takega podpirali, podpirali bi lenobo ali koristolovje ne pa narodnost!

Dalje pa morajo ti narodni trgovci in obrtniki biti res odločno narodni. Ne smemo se uklanjati narodnim nasprotnikom, niti v najmanjšem oziru ne smemo zatajiti ali zakriti svoje narodnosti, zato, da bi si tudi od narodnih nasprotnikov pridobili kaj zaslужka. Taki ljudje postanejo kmalu omahljivi, ter se nanje ni mogoče vselej zanesti, zato bi tudi vredno ne bilo podpirati jih.

Nemštvo v naših trgih in mestih napreduje od leta do leta. Zato je nujno treba, da se temu proti stavimo. Kakor stoje stvari sedaj, imamo le tedaj kaj upati, ako se organizujemo v gospodarskem oziru, ter svojo gospodarsko pomoč brezobzirno porabimo našej narodnej stvari v korist. Potem se nam bodo naši narodni sovražniki morali ali ukloniti ali pa zapustiti naše kraje. Še le potem bomo lahko rekli, da smo gospodarji na naši zemlji.

Zadnja ljudska štetev in naše kmetijske župnije in občine.

„Domovina“ je že v dveh člankih dokazala, kakošna krivica se je naši narodnosti storila pri zadnji ljudski štetvi, gledé naših mest in trgov. Ali števila, ki kažejo občevalni jezik, govoré tudi po nekaterih vaseh neugodno za nas. Kako to? porečete. Vsaj prebiva pod Muro in Dravo v kompaktnih (nepretarganih) masah (množicah) edino le slovenski narod? Res je to. Naš slovenski Štajer je v resnici tako slovenski, kakor je to sosedna Kranjska.

Na kmetih prebiva, kakor to vsak vé, povsodi le naš ljud. Redkokedaj se Nemec v slovenski vasi naseli. Običajno se pa naseljenec tudi takoj privadi slovenščine, ker se je privaditi mora, ker je on navadno kakošen obrtnik, kateri brez znanja slovenščine shajati ne more. Jasno je torej vsakemu, kdor noče očitne resnice prikrivati, da je zdržema na spodnjem Štajerskem le slovenska govorica običajna. Knjiga pa, katera priobčuje vspehe ljudskega štetja, nam vendar skozi in skozi tega noče potrditi. Ljudska štetev je pokazala, da je tu in tam še nekaj kmetijskih Spodnještajercev, kateri imajo „nemški“ občevalni jezik. Nas to bogve kaj ne bode in s tem strahom ne navdaja, kakor bi se bali sčasoma še večje germanizacije. Ali neke previdnosti je treba. Vsi ti naši sodeželani, kateri so se k nemškemu občevalnemu jeziku pripoznali, umejo tudi brez dvombe več ali manj dobro tudi slovensko (seveda s kako malo izjemo vmes) in tudi občujejo v tem jeziku. Zakaj se pa vendar niso izrečno pripoznali k skupni slovenski masi? Nekateri vmes so morda res naseljeni Nemci in kot taki so tudi pri tej priliki pokazali svojo nenaklonjenost Slovincem, od katerih in med katerimi živé. Največ je pa med temi nemškimi občevalci s slovenskim ljudstvom pravih in hudih nemškutarjev, t. j. takih, ki so po rodu Slovenci, po mišljenji pa hujši od pravih Nemcev. To so naši največji neprijatelji. Ti ljudje ne čitajo slovenskih časnikov in knjig, niso pri slovenskih društvih in sploh nikjer nič ne storé za reči, katere so nam Slovincem svete in ljube. Ti ljudje, če sploh kaj beró, srkajo vso modrost iz lističev á la „vahtarica“ in „Tagespošta“. Ti ljudje podpirajo, če niso preskopi „šulferajn“ in „Südmarko“.

Po katerih občinah utegnejo se poleg nekaterih ne preveč modrih Nemcev nahajati te vrste politični in narodnostni netopirji, to naj pokaže sledeči pogled:

Celjsko okrajno glavarstvo.

Celjski sodnijski okraj.

Kmetijske občine	Skupni prebivalci	Občevalni jezik slovenski	nemški
Škofja vas	2876	2842	23
Celje okolica	3699	3450	232
Doberna	1771	1739	31

Kmetijske občine	Skupni prebivalci	Občevalni jezik slovenski	nemški
Griže	2031	2004	18
Gotovlje	782	746	22
Sv. Lorenc pri Prožinu	1002	997	5
Nova cerkev	1934	1926	6
Sv. Pavel pri Preboldu	2331	2264	50
Sv. Peter ob Savinji	1219	1202	18
Velika Pirešica	2808	2785	17
Petrovče	2132	2043	69
Frankolovo	1213	1212	1
Teharje	1823	1590	195

Vranski okraj

Sv. Jurij na Taboru	1956	1934	9
Polzela	1305	1275	30
Sv. Jeronim na Taboru	1267	1257	10

Konjiški okraj

Sv. Jernej	606	604	2
Spodnji Dolič	629	612	17
Loče	1386	1318	67
Konjice okolica	1994	1939	50
Grušovje	786	778	8
Kot	808	787	20
Sv. Kunigunda	487	486	1
Ljubnica	648	643	5
Oplotnica	2311	2018	293
Zbelovška	643	626	11
Zreče	1201	1188	13
Žiže	769	748	4
Skomarje	1039	1034	5
Stranica	704	686	13
Tepanje	762	756	6
Verhole	797	781	7

Šmarski okraj

Brezje	409	396	13
Sv. Ema	1496	1430	10
Šmarje okolica	3224	3202	13
Ponkva	2914	2891	16
Roginska gorca	742	713	8
Sladka gora	1476	1473	2
Žusen	1318	1293	24

Laški okraj

Sv. Krištof pri Laškem	4433	4337	82
Dol	853	837	16
Jurklošter	2976	2961	11
Gradec Marija	2579	2566	4
Loka	3051	2829	167
Trbovlje	8464	7963	434

Okrajno glavarstvo Ljutomer.

Ljutomerski sodnijski okraj.

Stara cesta	694	677	6
Godemarci	420	411	4
Mala nedelja	670	662	1
Križovci	224	209	8
Lokavci	263	255	2
Radislavci	803	793	—
Karlenščak	852	841	5
Noršinci	447	419	2
Bučečevci	260	232	12
Hrastje in Mota	416	385	2

Gornje-radgonski okraj

Sv. Jurij na Ščavnici	495	485	5
Kapela	387	385	1
Črešnjevci	581	541	24
Negova	887	875	7
Orehovci	445	438	2
Police	751	728	12
Radinci	562	509	17
Gornja Radgona	808	464	295
Šratovci	307	286	3
Ščavnica	666	632	27
Trbegovci	721	706	15

Mariborsko okrajno glavarstvo.

Slov. bistriški okraj.

Bukovec	180	179	1
Dežno	490	484	6
Gornja Bistrica	614	282	225
Pekel	645	413	227
Jelovci Makole	430	392	28
Črešnovci	862	778	84
Lisičja vas	299	298	1
Sv. Martin na Pohorji	554	552	2
Modraže	320	305	12
Nova spodnja vas	292	283	5
Verhloga	533	531	2
Poličane	627	554	66
Gornja Polskava	590	460	128
Spodnja Polskava	903	767	116
Ritisnoj	248	247	1
Sentovec	389	384	5
Stanovsko	443	435	8
Statenbreg	607	592	13
Tinje	1302	1290	12
Bojtina	323	319	4
Cigonce	398	360	38

Sv. lenartski okraj.

Sv. Benedikt	561	542	11
Gornji Borčič	401	397	3
Sv. Jurij v sl. Goricah	490	468	20
Gočova	321	307	9
Senarka	381	369	12
Kremberg	268	266	2
Ledinek	317	296	19
Malna	366	350	16
Partinje	938	932	5
Gornja Ročica	473	464	9
Samarko	286	282	2
Žikarce	480	474	6
Šetarova	270	263	6
Žitence	380	370	8
Žitce	302	299	2
Dervanja	477	450	11
Gornja Volčina	506	501	5
Zimica	472	470	2

Maribor levi breg.

Dobrenja	563	544	19
Sv. Egidij	1143	577	568
Kamca	678	548	127
Sv. Jurij na Pesnici	1269	1212	54
Gradiška	278	265	13
Sv. Jakob	2755	2693	62
Jarenina	660	648	11
Jelovec	271	261	8
Janževska gora	634	562	72
Kaniža	132	128	3
Karčovina	684	548	126
Sv. Križ	1113	1103	10

Kmetijske občine	Skupni prebivalci	Občevalni jezik slovenski	nemški
Sv. Kongeta gornja	1065	925	137
Leitersberg	1677	1557	118
Sv. Marjeta na Pesnici	557	551	5
Sv. Peter	1634	1627	3
Plač	376	308	67
Polička vas	494	460	33
Pesniški dvor	793	748	45
Na Ranci	259	220	36
Rospoh	1019	886	128
Slemen	539	442	96
Spičnik	316	293	23
Slatinski dol	463	357	102
Gornji Duplek	630	630	—
Spodnji Duplek	450	445	1
Vesternica	559	491	67
Vosek	596	591	5
Boč	624	600	24
Svečina	514	369	144
Vukovski dol	461	444	17
Vertiče	264	232	28
Selnica na Dravi	1157	955	202
Selnica na Muri	927	781	144
Cersak	535	454	75
Ciglenca	300	293	4
Curknica	459	440	18

Maribor desni breg.

Vrhov dol	730	681	48
Studence	1643	1360	213
Bistrica pri Limbuši	353	317	22
Bistrica pri Fali	359	350	5
Fram	683	660	19
Gorica	321	313	2
Ješenica	355	350	5
Hočje gorenje	241	212	29
Hočje spodnje	519	470	47
Račje	789	725	58
Recenjaki	847	835	12
Limbuš	467	462	5
Dogoše	409	398	8
Lobnica	499	483	16
Ruše	787	701	81
Sv. Miklavž	319	310	6
Orešje	520	334	186
Pekre	312	300	11
Pivola	432	407	24
Pobrež	962	85	862
Podova	518	513	5
Ranč	576	561	15
Rogoza	277	268	9
Razvina	673	562	111
Radvina	1310	304	992
Rudečbreg	788	695	93
Slivnica	827	762	64
Bohova	200	187	12
Činžat	621	548	48
Smolnik	739	627	47
Serkovec	298	118	179

Ptujsko okrajno glavarstvo*.)

Ormoški okraj.

Velika nedelja	779	744	15
----------------	-----	-----	----

Ptujski sodnijski okraj.

Krčovina	976	760	209
Sv. Lorenc Dravsko polje	1556	1542	13
Breg	1070	901	149
Vareja	730	711	15
Vurperg	1544	1527	10
Kostrivnica	1780	1751	16
Slatina	2145	1907	200

Brežsko okrajno glavarstvo.

Brežki sodnijski okraj

Zakot	1731	1662	37
Videm	1636	1600	19
Bizeljsko	3318	3228	27

Slovenje-graško okrajno glavarstvo.

Marenberški sodnijski okraj.

Vižinga gornja	1185	433	751
Brezovo	854	763	80
Kortin	649	54	595
Pernice	605	520	83
Sv. Primož na Pohorji	511	477	34
Ribnica	1587	1202	379
Remšnik	1627	1575	52
Sobota	780	57	722
Vuhred	407	343	56

Šoštanjski okraj.

Sv. Martin na Paki	1619	1593	20
--------------------	------	------	----

Slovenje-graški sodnijski okraj.

Stari trg	641	627	12
Sv. Ilj pod Turjakom	728	697	31
Legen	1334	1293	30
Mislinja	1725	1704	21
Otišnji vrh	798	676	103

Konec prihodnjič.

Celjske novice.

(Predsednik okrožnemu sodišču gosp. dr. A.

Gertscher) bode, kakor vedo poročati razni listi, imenovan za državnega nadpravnika v Trstu. G. dr. Gertscher je znan kot delaven in spreten jurist. On je sicer nemškega političnega mišljenja, ter nam Slovincem ni nič kaj naklonjen. Vendar kot sodniku se mu ne more nič očitati; v sodni dvorani bil je samo sodnik. Za naše razmere smeli smo biti z njim že zadovoljni. V Trstu pa bodo Slovenci z njim gotovo še bolje zadovoljni. Slovenci v Trstu in na Primorskem so pravi avstrijski živelj, nasprotno pa Lahi vsi več ali manj Irredentovci, to je ljudje, ki škiliijo prek Jadranskega morja na Italijansko. Nemcev pa tam ni. G. dr. Gertscher kot dober avstrijski uradnik bo torej tamkaj moral biti vendar bolj naklonjen

Od tu dalje smo izpustili tiste občine, v katerih jih je manj kakor 10 z nemškim občevalnim jezikom.

avstrijsko mislečim Slovencem, kakor irredentarskim Italijanom.

(Za slovensko gimnazijo v Celji) občine slovenske pridno sklepajo peticije na državni zbor. Celjski nemškutarji kar zijajo nad tolikim številom občin. Vsaki številki prinašajo listi poročila, da je zopet ta ali ona občina sklenila tako prošnjo, ter jo poslala g. Mihaelu Vošnjaku, da jo odda državnemu zboru. Tako je prav! Ko se bo razpravljalo v državnem zboru, ali se naj osnuje ta gimnazija ali ne, tedaj bodo slovenski poslanci lahko kazali na toliko in toliko občin slovenskih, ki prosijo za tako gimnazijo, v dokaz, da to, kar slovenski poslanci zahtevajo, je tudi volja in zahteva slovenskega naroda. Želeti je, da še tudi one občine, ki se dozda niso zglasile, sklenejo kmalo enake peticije. Kdor trka, temu se odpre; kdor prosi, ta nosi, to je nže stara reč.

(Bismarck) bo kmalo 80 let star. Naši avstrijski Prusaki, katerih bog je Bismarck, so toraj vže vsi po koncu, da se napravi tem povodom velik spektakel. Sestavil se je v ta namen posebni odbor. Čudimo pa se, da čitamo med tistimi, ki so v tem odboru, tudi imena celjskega župana Gustava Stiegerja in pa sodiščnega adjunkta ter poslanca celjskega dr. Emanuela Wokauna. Spominjamo se, da še ni tako dolgo, da je celjska mestna godba imela prusko uniformo, v znamenje, da bi celjski nemški politiki radi imeli Celje, kakor celo Avstrijo pod prusko haubo. Ko je pa svitli cesar prišel pred par leti v Celje, zginila je pruska uniforma, pa kakor se vidi na našem rotovžu še ni zginil duh bismarkijanski, zato mora še tudi sedajni župan Stieger pred Bismarckom klečati v prahu. Mančič Wokaunov, mora pa seveda biti povsod zraven, kjer je kaka nemška buka. Mož je sicer c. kr. adjunkt pri okrožnem sodišču v Celji, in človek bi menil, da bo imel tam dela dovolj. Pa je povsod zraven, kjer ga ni treba; mora torej imeti mnogo prostega časa. Misliti je toraj, ali, da se ve on tako lepo delu odtegniti, ali pa da ni prav za rabo, ter ga zato pustijo, da mesto, da bi delal, okoli hodi in za nemštvo klobasari. V enem in drugem slučaju pa bi dobro bilo, ko bi se temu gospodu od njegovih višjih gospodov razumljivo namignilo, naj pusti svojo službo, za katero mu ni, ali za katero on ni, da ga ne bode vsaj država in tako tudi slovenski davkoplačevalec zastoj plačeval. Kdor ne dela, naj ne vleče plače! Sicer pa bi ga priporočili preč. g. dr. L. Gregorecu, da vpraša ministra, če se taka početja strinjajo s službo c. kr. sodnijskega adjunkta.

(„Celjsko pevsko društvo“.) Uže dolgo časa čutila se je potreba, da se v Celji, kjer se slovensko društveno življenje tako lepo razvija, osnuje tudi društvo, ktero naj bi gojilo slovensko petje. O raznih prilikah izražale so se take želje, saj je obče priznано, kolike važnosti je petje za probujenje narodne zavesti. Vsled tega začela so se uže pred nekterimi mesci dogovarjanja radi ustanovitve takega društva. Tudi pravila so se sestavila, ter predložila namestništvu, ktero jih je vzelo naznanje. Sedaj so priprave končane in v kratkem se ustanovi društvo, ter bode takoj tudi pričelo svoje delovanje. Novo pevsko društvo, ima namen gojiti slovensko petje in glasbo v Celji in celjski okolici. Za sedaj bavilo se bode le s petjem ter ustanovilo svoj moški zbor, pozneje pa razširiti, ako bodo razmere ugodne, svoje delovanje, ter začne gojiti tudi glasbo. „Celjsko pevsko društvo“ namenjeno je pred vsem onim krogom, kteri dosedaj v Celji še nimajo pravega narodnega središča, namreč, delavcem in malim obrtnikom. Zanje ima novo društvo postati ognjišče, okoli kterege se bodo zbirali in združevali k zabavam in ob enem k rodoljubnemu delu. Oni so tedaj v prvi vrsti poklicani, da pristopijo društvu, ako je mogoče izvršujoči, ako pa le kot podporni člani. Pa tudi drugi celjski rodoljubi naj v obilnem številu bodisi kot izvršujoči, bodisi kot podporni ali ustanovni člani pristopijo društvu, ktero utegne postati močen stebel narodnega življenja v Celji. Udnina (za izvršujoče člane po 10 kr. na mesec, za podporne po 2 gld. na leto in ustanovne 20 gld. enkrat za vselej), je tako neznatna, da jo vsakdo lahko utрпи. Društvo dajalo bode užitka tudi podpornim članom, ter bode, kakor hitro

bode mogoče, začelo prirejati pevske večere in razne druge zabave.

(Ustanovni zbor celjskega pevskega društva) vršil se bode v nedeljo 20. januarja 1895 v prostorih celjske čitalnice (Hotel Straus I. nadst.) Začne se ob pol 4. uri popoldne. Vabljeni so vsi prijatelji slovenskega petja. Pri ustanovnem zboru sprejemali se bodo tudi udje. Kdor želi društvu pristopiti uže prej, oglasi naj se pri g. dr. K. Janežiču, odvetniškemu kandidatu, ali pa pri g. Ivan Rebeku, ključarju v Celji.

(Narodna čitalnica v Celju) priredi dne 20. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih (hotel Straus) v Celju plesni venček, pri katerem bode svirala znana šmarska godba. Razun tega priredi omenjena čitalnica v svojih prostorih vselej ob 8. uri zvečer dne 13. in 27. januarja, 6. in 17. februarja t. l. zabavne večere z gledališkimi predstavami, megljenimi podobami, produkcijami atletov in tamburašev, poučnimi in zabavnimi predavanji, šaljivimi prizori, s petjem, plesom itd. Pristopne so te veselice samo društvnikom in po njih upeljanim gostom.

(Beračenje za „Südmark“). „Südmark“ mora hudo prestiti, sicer ne bi tako beračila. Čeravno so jej naši mestni očetje, katerih se še nikdar ni hvalilo radi dobrega gospodarstva, vrgli že enkrat 50 gld., vendar prišla je letos z novo prošnjo, dotični odsek je torej predlagal, da se nadležnica zavrne. Dr. M. Wokaun se je je pa vendar usmili; zagovarjal jo je na vse pretege, in vrgli so jej zopet — 20 gld. Koliko slovenskih gruntov bo s tem neki kupila?!

(Kako so obiskovane naše srednje šole). V začetku leta je vstopilo na celjsko gimnazijo 308 dijakov, na mariborsko 459, na ptujsko 118 in na mariborsko realko 211 dijakov. Vse te šole so na slovenski zemlji in so nemške. Živela ravnopravnost! Zivel § 19. temeljnih postav!

(Za ustanovitev nižje slovensko-nemške gimnazije s sedežem v Celji) so peticije sklenile in odposlale na drž. poslanca g. M. Vošnjaka sledeče občine: Sv. Katarina, Brestovec, Plah, Sv. Trojica, Rajkovec, Nimno in Spodnjo Sečovo. — Občinska odbora Sv. Mohor in Pokačevo vložite pri prvi seji enake peticije.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) imelo je v nedeljo dne 6. januarja t. l. v celjski okoliški šoli svoj glavni zbor, pri katerem je g. Fr. Zidar iz Laškega obravnaval „raco“ po Jungejevi metodi. Po obravnavi drugih društvenih zadev ter zaslisanji tajnikovega in blagajnikovega letnega poročila, volil se je odbor za tekoče leto. Izvoljeni so bile gospodje: Brezovnik Anton, predsednikom; Gradišnik Armin, podpredsednikom; Brinar Fr., tajnikom; Kregar B., blagajnikom; Čulek Fr., pevovodjem; Stukelj Iv., knjižničarjem; Klemenčič Jos. in Petriček A. pa odbornikoma. Bilo je sicer omenjenega dne nekoliko neugodno vreme, vendar pogrešali smo mnogo tovarišev, kateri bi nas bili lahko razveselili s svojo navzočnostjo. Če je bilo mogoče priti iz daljnih Črešenc, Svetine, Rečice, Blagovne in Šmartina, bili bi se vendar tudi iz blizo mesta ali železnice ležečih krajev smeli nekateri dati videti! — Iz cele lepe Savinske doline prišla sta le — dva! Pa kaj, ko je še celó celjska okoliška šola zastopana vedno le po enem edinem tovarišu! Gospodje, tako ravnanje ni pravo! Ne „kar mora, ampak...!“

(Odvetniki na Štajerskem) l. 1894. V Celji jih je bilo 11, v Mariboru 10, v Ptuiju 5, v Slov. Bistrici 3, v Ormoži 2, v Konjicah 2, Ljutomeru 2; po 1 odvetnik je bil: v Kozjem, Sevnici, Brežicah, pri sv. Lenartu, v Šmarji in Slovenjgradci. V Gradcu je bilo pa 60 odvetnikov.

(Revizija posojilnic.) Posojilnice, nemške kakor slovenske ali češke, osnovane po postavi z dne 9. aprila 1873, so bile do zdaj samoupravne. Nadzorstvo so si le same naložile, ako so ga želele; namreč društvo, h kateremu so prostovoljno pristopile, poslalo jim je nadzornika. (Okrajna glavarstva ali druge gosposke nimajo pravice nadzorstva; politična gosposka gleda samo na to, da je račun pravilno sestavljen, da mu je mogoče davek pravično odmeriti). Od državnih organov bi smele nadzorovane biti samo tiste posojilnice, katere uživajo ugodnosti postave z dne 1. junija

1889, ako so se podvrgle pogojem, naznačenim v tem zakonu. Nadzorstvo se pa raztega le na izpolnovanje teh pogojev. Pa tudi take posojilnice so brez državnega nadzorstva, ako so podrejene društvu (n. pr. naši „Zvezi“), katero jih sme pregledovati. Tako je bilo do zdaj. V bodoče se utegne pa izdati postava, da bodo vse posojilnice brez izjeme od države pregledovane, ako ne bodo podrejene kakemu revizijskemu društvu.

(Zabavni večer „Narodne čitalnice“ v Celji.) Prvi zabavni večer, katerega je priredila celjska čitalnica dne 9. t. m. v svojih društvenih prostorih, se je prav dobro obnesel. Ako prav se odboru zavoljo prekratkega časa in velikih ovir ni posrečilo že pri prvem zabavnem večeru stopiti s kakim večjim programom pred občinstvo, so bili vendar društveni prostori kmalu napolnjeni in da se je občinstvo dobro zabavljalo, kaže to, da se je še ob 2. popolnoči mnogo veselih parov vrtelo v živahnem plesu. Jako prijetno je občinstvo iznenadil tudi ženski četverspev pod vodstvom g. Sprachmana.

(Naši poslanci v štajerskem deželnem zboru) bodo imeli tudi letos veliko prilike, da óndi odkrijejo krivice, katere dela brezobzirno nemška večina slovenski manjšini. Ta prilika se jim bode posebno takrat ponudila — pa tudi drugače večkrat — kedar bodo nemški nacio-nalci na ta način radi celjske gimnazije Slovence napadli, kakor v basni volk jagnje. Naši slovenski poslanci naj pa tudi povedo brezobzirnost deželnega odbora, ki Slovence pri vsaki priliki tako prezira, kakor bi jih ne bilo v deželi. Ali ni to krivično, da deželni odbor niti trohice noče slovensko uradovati? Ali ni to brezobzirno, da bi rad vse slovenske občine navadil na nemško uradovanje? Kar pa deželni odbor počne, da bi nemščino pospeševal čez vso mero po slovenskih šolah, to preseza vso potrpežljivost. In vrh tega še snovanje tistih nepotrebnih nemških šol, kakoršnih je že veliko po našem slovenskem Štajerju, in kakoršnih bi rad s pomočjo c. kr. vlade še veliko vpeljal — to je odveč, tu neha naša potrpežljivost in menda tudi naših poslancev.

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor) je imel tudi po novem letu že nekaj kratkih sej, v katerih se je o manj važnih zadevah poročalo. Med drugim je poročal deželni odbor o izboljšanju učiteljskih plač, katero bi se izpeljalo na ta način, da bi se učitelji 4. plačilne vrste pomaknili v 3., oziroma iz 3. vrste v 2. plačilno vrsto. To bi stalo na leto okroglih 70.000 gld. = 1% deželne naklade.

(Premembe pri č. duhovščini.) Dne 8. t. m. bil je po mil. knezoškofu vlč. gosp. Jožef Heržič cerkveno umeščen za župnika in prošta ptujskega. Provizor ptujske nadžupnije č. g. Marko Črnko, postal je zopet mestni vikar. Župnijo v Skomrah dobil je č. g. Armin Kapus, kaplan v Št. Jurju ob juž. žel. Provizorja sta postala čč. gg. Jakob Kranjc v Olimlju in Franc Kovačič v Pulskaui. Umrli je č. g. Jos. Muha v Olimljah.

(Premembe pri učiteljstvu.) Gosp. Vinc. Vavda, nadučitelj pri Svetinjah, je imenovan nadučiteljem v Verzeji.

(Šentpavelski rodoljubi) priredili so dne 6. januarja v prostorih Langerjeve gostilne v Št. Pavlu veselico z dramatično predstavo, koncertom in plesom. Pri veselici je nastopil prvokrat domači tamburaški zbor. Zabava je bila živahna in trajala do jutra.

(Potres). Na Vranskem je bil dne 5. t. m. ob 6. uri zjutraj potres. Čutil se je sicer za trenutek kratek, a precej močen sunek.

(Vransko.) Dne 26. decembra 1894 zborovala je podružnica sv. Cirila in Metoda na Vranskem ter je določila 31 gld. glavni družbi sv. Cirila in Metoda z namenom, da se od te vsote 10 gld. porabi za šolo šolskih sester v Velikovu.

(Odbor bralnega društva v St. Jurji pod Taborom) je sestavljen sledeče: Franc Šijanec, načelnik; Blaž Brinšnik, namestnik; Valentin Krašovec, denarničar; Jernej Radišek, tajnik; Alois Lesjak in Jožef Debelak, odbornika. Pri tem občnem zboru je predaval gosp. Franc Šijanec o stavljenju hiš iz ila, kar je zbrane jako zanimalo in marsikateri je voljen dati si posta-

viti kako stavbo ali tudi celo hišo iz ila, ko bi le vedel za takega „mojstra“.

(V Novištiti pri Gornjemgradu) je sneg danes dne 9. januarja t. l. v nižinah čez 1½ m visok, v gorah je še mnogo višji. V tem, ko to pišem začne zopet snežiti in ni upanja, da bi bilo kmalu bolje. Iz višjih in oddaljenih krajev ne more nobeden človek nikamor in tudi nobenega otroka ni v šolo. Bog nas varuj prehudega juga! — Najstareji ljudje ne pomnijo tolikega snega.

(Pri občnem zboru „Šaleške čitalnice“ v Šoštanji) dne 26. decembra 1894. so bili v odbor izvoljeni sledeči gospodje: Predsednikom Ivan Vošnjak, posestnik in okrajni načelnik v Šoštanji; namestnikom predsednika Ivan Kačič, c. kr. notar v Šoštanji, za odbornike Ivan Govedič, župnik v Šoštanji, Kristijan Kern, Franc Rajšter, posestnik in župan v Šoštanji, Franc Goričnik, posestnik in župan okolici Šoštanja in Josip Raulen, tržan v Šoštanji.

(Iz Dramlje). Da se lepo ubrano petje celjanskih pevcev tudi po drameljski cerkvi prav prijetno razlega, slišali smo o Božiču pri polnočnicah, ko nas je iznenadil dobro urejen mešan zbor vse hvale vrednih naših pevcev in pevk. Dá, to je petje, pristojajoče službi božji, in čas bi že res bil, da bi se ga enkrat za zmiraj prijeli. Kaj lahko bi bilo to, ko bi vzbuditelj in marljivi pospeševalec res izbornega petja, naš vrli g. kaplan Končan, ostal še dalje v Dramljah; a komaj je prišel, podal nam bode zopet v malo dneh roko v slovo. Res žalostno za nas.

(Iz Ponkve na juž. železnici) se nam pritožujejo o pomankanju prav izučениh babic. Veliko je vsled tega pretrpela Ana Fugina, ki bi bila kmalo prišla ob življenje. — Zadnji čas, da bi deželni odbor res zdravstveni zakon uredil ter pripomogel, da dobimo malo več zdravnikov, ker to ima vendar prebivalstvo pravico terjati od njega. Tudi za babice bi se dalo kaj storiti, da ne bi imeli tako brezvestnih babur.

(Dobro gospodarstvo). Okrajni zastop v Šmarji je znižal svoje doklade za 14%; lani so isti znašali 43%, a letos so proračunjeni na 29%, dasiravno so skoro enaki izdatki, ker to leto še teče zadnji obrok za novo cesto pri Podčetrtku. Enako je občina trg Šmarje znižala svoje doklade za 5%. A treba je še pri tem v poštev jemati, da ima občina baš to leto večji izvanredni izdatek, namreč prispevek čez 1000 gld. za župnijsko gospodarsko poslopje, ki se bode letos gradilo. Znižanje davkov je našim posestnikom kaj vesela vest; kajti navadno jim le doni neprijetno na ušesa, kako razni davki naraščajo, kako se te ali druge doklade povikšajo.

(Za celjsko gimnazijo). Okrajni zastop v Šmarji je sklenil enoglasno peticijo za slovensko gimnazijo v Celji, kot edinem središču, ustrezajočem v to svrhu vsem raznim zahtevam. Dotični predlog je kaj dobro utemeljil g. dr. Jos. Rakež, naglašajoč prehudo borbo za tako mrvico, takó, da so burno pritrjevali prisotni zastopniki. Enako prošnjo je sklenila enoglasno tudi občina okolica Šmarje ob navzočnosti vseh odbornikov. Obe peticiji ste se izročili dičnemu poslancu tega okraja, č. g. dr. Gregorc.

(Čitalnica v Šmarji pri Jelšah) je imela v nedeljo dne 6. t. m. glavno zborovanje, h kateremu je prvokrat došlo precej kmetov ter tudi pristopilo k društvu, kar beležimo s posebno zadovoljnostjo. Čitalnica je naročena na 20 raznih listov; razun tega še naroči svojim članom iz okolice do 30 istisov „Domovine“. V odbor so voljeni: predsednik dr. Rakež Josip, zdravnik; namestnik Raič Josip, c. kr. davkar; blagajnik Advinik Ivan, krčmar in mesar; tajnik Debelak Ivan, učitelj; odborniki dr. Jurtela Ivan, odvetnik, dež. poslanec itd. in odbornika namestnika Stumberger Miroslov, c. kr. davčni pristav in Hrovat Martin, veleposestnik. Dal Bog krepko in vstrajno delovanje na narodnem polju i v tekočem letu.

(Nesreča). V razborski župniji pri Zidanem mostu pripetila se je zvečer dne 23. m. m. nemila nesreča. Gospodar Jože Šesko napotil se je s svojo ženo k bližnjemu sosedu v goste. Doma pustila sta troje otrok, katerih najstarejši je bil star 9 let. Zakurila sta bila peč in spravila otroke v postelj. — Čez 5 ur se vrneta. V obližji hiše udari jima smrad palečih se cunj v nos.

Nič dobrega ne sluteč, hitita v sobo k otročji postelji in najdeta tam vse tri otroke mrtve; zadržali so se.

(V Trbovljah) je bilo lani sledeče ljudsko gibanje; poročenih je bilo 74 parov, rojenih 435 otrok, med temi 32 nezakonskih, umrlo jih je 244; ženskih je 25 manj umrlo nego možkih. Med umrlimi je 165 otrok pod 11 letom, 7 je bilo mrtvo rojenih, samomora sta bila 2 (moža). Zadržano je zdravje v Trbovljah povoljno.

(Iz brežkega okraja). Čudno, da se v našem okraju, čisto na meji hrvatski in kranjski, še toliko nemškutari. Tako, da nimamo pri okrajnem glavarstvu in sodnji skoro nobenega slovensčine zmožnega uradnika. Temu so največ krivé občine, ki še vedno uradujejo nemško, izvzemši Globoko, Pišeca, Kapele in Artiče. Žalostno, da se ne zavedajo in ne ljubijo materne jezika. Bližajo se volitve za okrajni zastop; to je za naše nemčurje v Brežicah pravi lov, zdaj so tako prijazni in obečajo hribe in doline, samo, da bi zopet zasedli svoja mesta, od katerih se jim je težko ločiti; lovijo posebno veleposestnike. Nekega zaslužnega narodnjaka so čisto omamili, žalostno. Ko bi vendar enkrat občine spoznale in uradovale slovensko, potem bi nam tudi mogli od zgoraj poslati slovensčine zmožnih uradnikov in zdravnikov. Dragi možje, pokažite se pri volitvah v okrajni zastop, da ste na svojem mestu in povejte vsakemu, ki vas bode prigovarjal za nemčurje: „To je zemlja slovenska in hočem le Slovence voliti ne pa one, ki jim je že pretesna Avstrija.“ Ako tako storite, bo zmaga naša! — Vi pa „Bauerpurgarji“ zapomnite si, da vas je kmečka mati rodila, in da se le od slovenskega kruha živite, ne od Nemcev; ako ne bi hodili naši pohlevni kmečki prebivalci v vaše trgovine in krčme, bi že videli, kako bi vas brežki Nemci obogateli.

(Pri Makolah) delajo most čez Dravinjo, stal bode blizu 4000 gld.

(V Radehovi) pri sv. Lenartu v Slov. gor. je stari kovač Berlič s svojo ženo na starega leta dan dobro si zakuril v svoji čumnati, da bi se na toplem iz starega leta prespal na novo leto, toda zaspal je s svojo staro vred tako trdno, da se ni več zbudil. Iz preveč zakurjene peči bila je napeljana cev skozi leseno steno. Ta se počasi vname in začne tleti. Vsled tega se je nabralo v sobi toliko strupenega ogljenčevega plina, da je moža in ženo zadušilo.

(Koliko bele odeje smo imeli) pred prazniki, 22. decembra, nam poroča posebni zavod, ki se peča na Dunaji letos s tem. V Slovenjgradci je bilo 32 cm snega, v Gornjemgradu 23 cm, na Doberni 10 cm, v Rogatcu 3 cm, v Krškem nič. Dne 29. in 30. dec., je prišla pa zopet nova plast; kako debela, o tem utegnemo še poročati.

(Vabilo). V nedeljo dne 27. t. m. bode imelo „Leposlovno bralno društvo“ pri Malinedelji v učilnici ob pol 4. uri popoldne svoj redni občni zbor. Vspored: 1. sklep računa za leto 1894., 2. volitev novega odbora, 3. vplačila in sprejemanje udov, 4. prosta zabava v gostilni g. B. Korošec-a, pri kateri pevski zbor sodeluje. Občna veselica se prenese na bolj primeren poletni čas. Vse ude k vdeležbi vabi odbor.

(Nemčurska olika). Ko se je dr. Fran Rosina naselil v Ljutomeru, kot odvetnik, dal si je napraviti lepo nadpisno tablo. To tablo odnesli so mu nemškutari iz posebne prijaznosti v noči 11. t. m. Take junaške čine poznamo tudi v Celji. Pa jih bode že minulo.

(Učiteljsko društvo za mariborsko okoličico) je 3. t. m. za častnega uda imenovalo nadučitelja M. Nerata, kateri je bil le z malim prestatkom skoro 20 let prednik temu društvu in je prezaslužen šolnik slovenski.

(Ali vzgoja in poduk) varujeta pred zločinstvom? Gotovo. To nam spričuje statistika. V mariborski kaznilnici pride 30 odstotkov na take kaznence, kateri niso bili od starišev odgojeni, 6 odstotkov se jih je učilo samo brati, 68 odstotkov brati in pisati in le 3 odstotki so hodili v višje šole. V obče je pa v Avstriji 28 odstotkov takih kaznencev, kateri niso bili v mladosti od starišev odgojeni, in 45 odstotkov kateri niso bili v mladosti nič podučevani.

(Štajersko ljudsko šolstvo) je stalo v preteklem letu 1,371,504 gld., in sicer učiteljske

plače 1,209,072 gld., njih starostne doklade 127,803 gld., nagrade 3537 gld., plače katehetom 31,092 gld.

(Štajerski Nemci in slovensčina). Deželni zbor štajerski je lani naročil deželnemu odboru, naj na deželni realki v Gradci ustanovi tečaj za slovensčino, da bi se tako dobili za slovenski štajer sposobni nemški uradniki. Deželni odbor poroča sedaj, da se za ta pouk ni oglašil noben dijak, češ, da se uče rajši angleški, kakor slovenski. Mislimo, da je ta opravičba do cela nepotrebna, saj je znano, da bi Nemci radi zavzeli vse dobre službe, ne da bi se učili kakega potrebnega jezika.

(Zakon o zdravstvenih zadevah), namreč zakon o nastavljenji zdravnikov po občinah ne more na Štajerskem, kjer je po kmetih vse premalo zdravnikov, ne naprej ne nazaj. Zakon je za pravne razmere zdravnikov premalo ugoden, za materijelne pa tudi, ker jih občine plačevati ali nečejo ali ne morejo. Zdaj namerava dežela v ta namen 30,000 gld. postaviti v proračun.

Druge slovenske novice.

(V Kranjskem deželnem zboru) so stavili slovenski poslanci predlog, da se vpelje splošna volilna pravica in na kmetih tudi direktna volilna pravica. Da se bode pri predlaganju davčnega katastra natančno ravnalo, predlagalo se je, da se ljudstvo prej poduči s posebno knjižico, kako naj postopa pred to revizijo.

(Deželni zbori) še niso prav začeli svojega delovanja. V mnogih so se posvetovali o tem, kako slaviti cesarjevo petdesetletnico. V ta namen se bodo napravile večinoma dobrodelne ustanove. Nekaj se je že govorilo o premembi volilnega reda. — Na Koroškem se Slovenci boje, da bi občinski tajniki ne postali deželni uradniki in potem še večji nemškutari. — V tirolski deželni zbor še nočejo priti italijanski poslanci. Vsaj tudi naši slovenski v Gradci malo opravijo. V moravskem so češki poslanci predlagali češko univerzo.

(Kranjskemu deželnemu zboru) predloženi lovski zakon v mnogih točkah ne vstreza kranjskim kmetovalcem; zato so po svojih podružnicah vložili ugovore zoper ta zakonski načrt.

(Vabilo) na Cl. odborovo sejo „Slovenske Matice“, katera bode v sredo dne 16. januarja 1895. leta ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniškimi prostorih na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrdilo zapisnika o C. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti.

(Višja gimnazija v Ljubljani) je še zmirom glede števila učencev med prvimi v Avstriji. Če tudi ima nižja gimnazija 379 učencev, šteje višja 701 dijak. Od 181 gimnazij imajo samo tri več učencev, namreč ona v Levovu, gimnazija v Przemyslu in gimnazija v Černovicah.

(Koncert Slavljanskega) v Ljubljani bil je izboren. Gledališče natlačeno polno, samo izbrana občinstva. Vse pevske točke izvajal je zbor s tisto natančnostjo, ki smo se je že priučili pri prejšnjih koncertih tega slavnega zbora. Dasi nekaj čara manjka pri sedanjih sestavi zbora, se vendar lahko trdi, da mu ni kmalo enacega na svetu. Slavjanski proslavil je ne le Rusko, temveč dal zadoščenje vsemu Slovanstvu z njegovim umetniškim potovanjem po sveti. Posebno burno so bili pevci pozdravljeni h koncu, ko so zapeli še dve slovenski pesmi.

(V Litiji) je bil izvoljen županom g. J. Damijan, prvim svetovalcem pa g. notar Svetec.

(Deželne in državne podpore) za nove vinograde bo v Krškem okraju letos dobilo od 200 prosičev 140 vinogradnikov.

(Prešičja kupčija) je bila letos za Savo in sploh po Dolenjskem in spodnjem Štajerskem precej živahna. Ker so šle svinje zelo proti se verju, na Tirolsko in drugam.

(Železnica dolenjska) ima zimski čas samo mešane vlake; radi tega vozi zlasti dnevni vlak neizrečeno počasno — nad 4 ure do Ljubljane. Promet je mnogo bolj živahen nego se je kedaj mishlo. Lesnine se izvažajo res velike množine iz Gorijanovih fabrik na Gorjancih in Peščeniku, iz gozdov kneza Auersperga in drugod. Videti je,

da se bodo dolenske železnice vže od začetka dobro splečevale. Bomo videli kaj poreče račun ob sklepu leta. — Žal, da so vožne cene za tovrno blago še vedno jako visoke. Mnogi so želeli naročiti premog iz Trbovelj, ali vožnina do mesta stane toliko, kolikor velja premog v Trbovljah. Radi tega jih je sedaj dosti, ki prav pridno rabijo premog gospoda grofa Margherija, ki ima prav bogate zaklade blizo svoje graščine v Otočicah. Ta premog pač ni tako izvrsten kakor trboveljski, ali primeroma k ceni (70 kr. 100 klgr. postavljen v mesto), vendar-le dober. V dobrih lončenih pečeh se rabi izborno. Nadejamo se, da bode blago še bolje v nižjih plastéh premogokopovih. — Ko sem vže govoril o železnici, opomnim še, da smo Novomeščani, pa tudi drugi, nevoljni, da se moramo na Grosupljo preseliti, ko je vendar proga Grosuplje-Novo-Mesto-Straža glavna proga! Tudi se je govorilo v državnem in deželnem zboru in dr., da je naša železnica normalna II. reda — sedaj pa naenkrat čitamo, da je postala „Localbahn!“ Na tej progii so se zločini dogajali parkrat pretekle dni. Nekdo je na železno cesto pokladal kamenje, da bi vlak spravil iz tira. Kolika nesreča bi se utegnila zgoditi! Dotična hudobneža so že našli, ki sta to delala. Eden je star 14 let, drugi pa še manj.

(Nemški zakupnik dace). V Krškem okraji je prevzel užitinski davek neki nemški zakupnik. Zoper to nimamo nič; pač se pa naši krčmarji nad tem spotikajo, da jim daje le nemške bolete. Ljudje božji, vsaj niste dolžni sprejemati jih. Bodite odločni! Kako li bi se slovenskemu zakupniku godilo, ako bi na Nemškem slovenske delili?

(Dohodki in stroški Krške posojilnice) l. 1894: Dohodki: Vrnena posojila 29825 gl. 21 kr., hranilne vloge 51190 gl. 75 kr., prejete obresti dolžnikov 4298 gl. 17 kr., izposojila 800 gl., deleži 2368 gl. 48 kr., vstopnina 106 gl., donesek v prihranjeno zalogo 481 gl. 28 kr., pri drugih zavodih naloženi denarji 25401 gl. 18 kr., obresti tega denarja 24 gl. 64 kr., ostanek v blagajnici 1893 l. 1805 gl. 54 kr., skupaj 118001 gl. 5 kr. Izdatki: Dana posojila 25168 gl. 85 kr., vzdignene hranilne vloge 45430 gl. 31 kr., vzdignene obresti teh 243 gl. 38 kr., upravni stroški in inventar 152 gl. 56 kr., naloženi denarji pri drugih zavodih 37005 gl. 85 kr., donesek v prihranjeno zalogo 481 gl. 28 kr., darila v dobrotvorne namene 50 gl., nagrade 1125 gl. izplačani deleži 2492 gl. 79 kr., pristojbine 59 gl. 34 kr., vrnena posojila 800 gl., skupaj 113009 gl. 36 kr.; ostalo je torej v blagajnici 3291 gl. 36 kr. gotovine.

(„Bratno društvo v Mokronogu“) bode imelo predpustom sledeče veselice: 1. Dne 13. januarja: Zabavni večer. 2. Dne 20. januarja: Veselica z igro, petjem in plesom. 3. Dne 17. februarja: Ples v kostumih. 4. Dne 24. februarja: Zabavni večer.

(Leta 1894 osnovane slovenske posojilnice). Koncem leta 1893 šteli smo na Slovenskem 67 slov. posojilnic. V minolem letu so se pomnožile in sicer na Koroškem za 1, (v Klečah blizo Beljaka), 7 se jih je osnovalo na Kranjskem (v Idriji, Litiji, Zagorji ob Savi, v Ilirski Bistrici (2), v Kranjski gori, Cerknici); dve na Primorskem (v Ajdovščini in v Podgradu v Istri); na Štajerskem so se ustanovile 4 (v Ljubnem pri Gornjem gradu, pri Mariji Snežni, v Slovenski Bistrici in v Brežicah). Koncem leta 1894 šteli smo Slovenci že 81 posojilnic.

(Kje je treba novega okrajnega glavarstva?) Časniki poročajo, da namerava vlada nekaj novih okrajnih glavarstev ustanoviti v sledečih deželah: Koroško, Tirolsko, Kranjska, Galicija, Dalmacija. Zakaj pa ni Štajerska imenovana? V tej deželi so zlasti nekateri politični okraji preveliki, n. pr. celjski, ptujski, mariborski.

(Nas in naših šol ne pripoznajo.) Uradni list naučnega ministerstva priobčuje uradno statistiko avstrijskih gimnazij in realk. Prvih je bilo 99 nemških, 41 čeških, 24 poljskih, 4 italijanske, 1 rusinska, 3 srbohrvatske. Realk je bilo 57 nemških, 15 čeških, 4 poljske, 3 italijanske, 1 srbohrvatska. Koliko je bilo slovenskih gimnazij? Nič. Kar je namreč slovenskih šol te vrste, iskati jih je med utrakvističnimi, katerih navaja izkaz 9. Torej mi Slovenci še nismo do tolike veljave prišli, da bi se naš jezik imenoval pri takih malih izkazih!

(V Idriji) se je osnovalo politično društvo „Jednakopravnost“, katero bode zlasti branilo pravice delavskega stanu.

(Proti pravičnemu tržaškemu škofu), ki kot Slovan tudi Slovanom privošči božjo službo v njihovem materinskem jeziku, snujejo isterski Lahoni pritožbe na sv. očeta papeža. Ti bodo pa kaj opravili!

Druge avstrijske novice.

(Vravnava davčnega katastra.) Kakor smo že lani poročali, vršilo se bode l. 1896. pregledovanje davčnega katastra, t. j. koliko davka se ima plačevati od gozdov, pašnikov, travnikov, njiv, vinogradov itd. Leta 1897. se bode potem davek na podlagi novega katastra predpisal. Leta 1895. se bodo delale priprave za novo ocenitev, ki se pa menda ne bode povsod vršila, ampak le tam, kjer se bodo kakošne pritožbe vložile, da so bila dosedanja zemljišča previsoko cenjena ali da se niso prave kulture v katastru zaznavale. V tej zadevi se Gorenjci pritožujejo, ker so njih planinske pašnike v sedanjem katastru za gozd vpisali. Vsled tega Gorenjem pašnikov primanjkuje.

(Isterski in deželni zbor) je že tudi imel nekaj sej, pa laški poslanci s tržaškim županom vred niso vedeli drugega povedati, kakor da so se nad vlado in Slovani jezili in kazali tem vsem največje sovraštvo.

(V Zagrebu) je bila nedavno lepa umetniška razstava hrvatskih slikarjev in kiparjev.

(Na Ogerskem) še vedno kujejo novo ministerstvo. Židje imajo že toliko upliva, da se bodo težko dobili močje, ki bi jim stopili na prste in vladali, kakor se spodobi kroni sv. Štefana.

(Gornjeavstrijsko) katoliško ljudsko društvo je praznovalo svojo 25letnico. Društvo šteje 35000 udov.

(Madjari zoper Slovake.) Slovaki so nameravali shod sklicati in na njem razpravljati o narodnostnem vprašanju. Toda madjarska vlada je prepovedala ta shod, ker bi se bili smeli shoda udeležiti samo slovaški volilci.

(V Bosni) se je lani otvorilo več novih tovarn. Sploh se govori, da Avstrija veliko stori za bosenski napredek; in vendar je veliko Mohamedancev s sedanji razmerami nezadovoljnih; njih odposlanstvo se je bilo šlo celo sultanu pritoževati. Zakaj pa niso šli k svojemu novemu vladarju?

Ogled po širnem svetu.

(V Srbiji) proganjajo ljudi in jih kličejo pred sodišča radi razžaljenja kralja in veleizdaje, pa baje čisto po nedolžnem. Škandal!

(Nova ekspedicija proti severnemu tečaju) se snuje. V ta namen je znani Julij Pajer, ki je bil že l. 1874. na severju, osnoval na Dunaji posebni odbor, kateremu je bogata gospa koj 10.000 gld. darovala v ta namen.

(Prekop čez srednje ameriško ožino) mislijo vender le narediti, četudi se je „Panamska družba“ končala tako žalostno. Prekopati pa mislijo ožino ne mimo Paname, ampak na obeh straneh Nikaragnajskega jezera. Zjedinjene države se bodo menda lotile tega dela. Neki pomorski časnik „Menocal“ pravi, da bi bilo treba delati šest let in bi zadostovalo 180 milijonov goldinarjev za stroške.

(Najdaljši most) na svetu bo gradila železniška družba čez reko Misisipi pri Novem Orleansu v Ameriki. Dolg bo 3200 m, to je nekaj manj kakor jedno uro hoda. Dva železniška tira bode šla po mostu; stal pa bode kakih 14 milijonov goldinarjev. Amerikanci imajo denar.

Dopisi.

Iz Novega Celja. — Gospod urednik! ne razburite se, ko vidite dopis iz Novega Celja, in ne verjamite, da bi bilo iz knježjega gradu blizu Žalca, kamor poriva tista družina profesorjev in političnih uradnikov novo slovensko gimnazijo iz Celja. Ne tam v gradu belem, katerega je pred nekaj več ko sto leti po vzgledu cesarskega grada Schönbrunn sezidal grof Gaisruck, tam ne stanujem jaz. Jaz sem prav res v Novem

Celji doma. Ne veste, kje je to? To so — Lisce! Zakaj pa ste ono leto z mladim celjskim „Sokolom“ tako ropotali in bobnali skoz mestni park mimo „hiše v gošči“ (Waldhausa), da so se tresli nemški gostje te hiše, njih premile pa so obledevale in skoro omedlevale, ko ste marširali po cesti ob bistri Savinji skoz prav Liški svet do Levškega mosta? — To imate zdaj od tega! Tedaj so v Celji samem, na levem bregu Savinje, prepovedovali vsak očiten „Sokolov“ nastop, mestni park in Lisce pa so spadale popolnem in vse v okolico celjsko in tam ni smel tedaj velevati celjski župan. To pa je občutil bridko v gosposkem svojem srci. Kratko potem so pridružili park in precejšnji kos Lisec k Celju, ki zdaj sega skoro do Liškega vrha, ob katerem je prerano umrl Vaš slovenski prednik Jeretin tako rad pri svojem vinogradu zbiral vesele ljudi okoli sebe, veselega Slovence, in v čast svoje, tako hitro za njim umrli ženi Ani postavil klop z naslovom „Anin sedež“ (Annensitz). Zdaj torej veste, kje je novo Celje. Zdaj pa se meniva naprej!

Nekega dne „med prazniki“, božičem in novim letom, tedaj, ko naša družina hodi „proč“, priromalo je zopet nekoliko gospodov gori na višino Liško. Tam so obstali in razgledovali se gori po Savinjski dolini in naenkrat se eden oglasi, rekoč: Ne, v Celje pa ne bode dobili slovenske gimnazije — v Žalcu jo bode imeli, če hočete ali ne! To mora biti tako gotovo, kakor je pravo ime Slovencev „Windische“. Pojdi, tovariš, reče družniku, počitnice so, napišiva dopis na Dunaj, za en večer pri „Grenadirju“ ali pri „Faningerju“ bodo dunajski judje že plačali zanj. Najpoprej pa hitiva na kolodvor in dokaživa iz voznega reda, da iz Brežic in Sevnice prav za prav nobeden oče ne more po železnici do sina, ki v Celji študira. Od Save naj hodijo študirat v Ljubljano. Kdor ve, kje so Poličane, mora iti v mariborske latinske šole in nam v Celji ostane za gimnazijo Savinjska in Šaleška dolina. Kdor ne verjame tega izkličimo! Dobro bo, pravi drugi gospod, samo da žalob ne sega naša oblast čez osmi razred, sicer bi jih že izganjali!

Šta sta v stare Celje in danes pa mi iz mesta moj fant prinese petrolejevo steklenico zavito v tisti dopis, katerega so božične šolske počitnice rodile — „Gymnasialfrage von Sachsenfeld“. Tudi jaz hribovec sem nekaj študiral, pa ne z veseljem in šel sem zato sam k vojakom. Odslužil sem cesarja ne da bi bil prišel tako visoko, ko sem upal o prisegi na zastavo. Hvaležen moram zdaj biti Bogu, da imam svojo kočo in toplo peč ob robu novega Celja. Nemško pa še tolčem nekoliko in tako sem tudi premlél gimnazijsko vprašanje žalsko. Seveda sem butast hribovec, majal z glavo, kako bodo učenci žalskih latinskih šol hodili vsako jutro iz Griž, iz Št. Petra, celo iz Št. Pavla na železnico in s to v Žalec, popoldne pa se vozili in hodili zopet domu. V moji dobi še v Gaberjah ni nobeden stanoval, že to je bilo predaleč, zdaj pa naj bi bilo mogoče stanovati v Št. Pavlu, skoro dve uri od šole, priti zjutraj o pravem času v šolo, iti zvečer domu in potem še delati naloge doma in se učiti, kakor je treba. Daleč si prišel svet!

Svojo hribovsko sodbo o celjski ali žalski gimnazijski reči Vam pa le moram razodeti!

Celjani nočejo slovenske gimnazije v svojem mestu. Vi in Slovenci sploh pa pravijo, da ravno v Celji je pravi kraj taki šoli, ker tukaj je dosti stanovanj in tukaj sem se stekajo železnice in vozne ceste. Po slovenski sodbi torej sedaj zastopstvo celjskega mesta noče izpolnovati naloge in poklica, kateri je Celju določen po njegovi legi in zvezi z drugim svetom. Če se Celjani nemški branijo slovenske gimnazije, naj pa potem tudi pustijo druge, Slovincem namenjene urade in naprave. Če Vam vsiljujejo gimnazijo v Žalec, tedaj pa se tudi naj razdrobi okrajna glava svojo, okrajno sodišče, prestavijo naj okrožno sodišče iz celjskega kloštra v Maribor.

Naj se nastavi okrajna glavarstva v Žalcu za spodnjo, v Mozirji za gornjo Savinjsko dolino, v Št. Jurji in v Konjicah. Brežkega okrajnega glavarja preselite v Sevnico in dajte mu tudi laški okraj! V Celji naj gospoduje sam! Okrajna sodišča pa napravite v Žalcu, v Vojniku in

Št. Jurji. Saj Celjani zvezo z Zalcem toliko hvalijo in Št. Jurjem, naj se tje hodijo toževati. Z ustanovo teh treh novih sodnij namesto celjske iznebijo se Celjani tudi tistih nesrečno jim predsedajočih slovenskih advokatov in notarjev z vsemi „šribarji“ teh gospodov.

Ako dobi Žalec z gimnazijo tudi okrajno glavarstvo in okrajno sodnijo, potem bo menda sprejel vse. V Celji pa utegne potem biti mir božji!

Jaz bi rad privoščil Zalcu, Št. Jurji in Vojniku cesarske gosposke. Veselil bi se razvitka teh trgov, ki tako prijazno, posebno Žalec, gledajo gori k meni.

Ako tega ne doživim in če čez mnogo let Vi gospod urednik, naletite na to moje pismo, spomnite se prijatelja Vam, ki se je predstavil na Gaberski grič, hribovca in Liseč.

Od sv. Jurija ob Taboru. (Cerkvena glasba.) Neka skrivna moč tišči mi pero v roke, češ, poročaj svetu slovenskemu, kako krasno, kako izborno praznovali smo božične praznike. Res izborno, kajti tega ni pričakoval morda pred meseci nihče, kar smo doživeli zadnje dni, posebno kar se tiče cerkvene glasbe. Kaka izpremamba! Ako primerjamo lanske božične praznike letošnjim, moramo s ponosom vsklikniti: napredovali smo in sicer napredovali v velikej meri. Ko je nastopil naš sedanji organist službo, gojili smo sicer nado, da se cerkveno petje, ki je bilo prej precej zanemarjeno, vendar povzdigne vsaj nekoliko, a nikakor nismo pričakovali, da bode dosegel on, v teh par mesecih, kar slušbuje, to, kar je. Z marsikaterimi zaprekami in predsodki moral je sicer se bojevati, a vendar je njegova železna volja in vstrajnost vkljub temu vsemu dosegla lep uspeh.

Toda ne samo organistu moramo biti hvaležni za tako izborno petje, kakoršno se sliši sedaj v naši cerkvi, ne samo njemu, ampak tudi še drugim osebam, ki so delovale in delujejo s svojimi močmi v božjo čast. Posebno omenjam še našega novodoslega gosp. kaplana g. Zizeka, spretnega igralca na orgljah in navdušenega Cecilijanca.

Prezreti pa ne smemo tudi neke druge osebe, ki se tudi trudi po možnosti za cerkveno glasbo in to je naša gospodičina učiteljica, ki je celo prestavila že več Marijinih pesni iz nemščine v slovenščino in sicer tako izvrstno, da se berejo in se dajo peti, kakor original.

Seveda bi bilo grdo, ko bi pozabili vrlih pevskih močij, ki se z nesebično požrtvovalnostjo urijo v petju in se ne bojijo nobenega truda in napora. Toda, dragi čitatelji, mislili si bode morda, da vse pretirujem, ter trobim v svet nezasluzeno slavo. A da temu ni tako v dokaz hočem o priliki navesti najimenitnejše pesni, katere popeva naš cerkveni zbor, pa za danes omenjam le, da so se sedaj o božičnih praznikih proizvale le skladbe imenitnih skladateljev, n. pr. Witta, Waldecka, Foersterja, Hallerja, P. Ang. Hribarja in drugih.

Slišali pa smo mešane in ženske zборе, da celo moški zbor, pod vodstvom našega gosp. nadučitelja zapel je Miklošičevo mašo.

Res, napredovali smo Šent-Jurčani v cerkvenem petju in ako bomo v tem smislu nadaljevali pričeto delo, bomo imeli v kratkem najboljše cerkveno petje v naši dekaniji. Le vrlo naprej!

Iz Sevnice. Pozno sicer, a zato tem živahneje začelo se je gibati narodno življenje v našem trgu. Mlado bralno društvo skrbi marljivo za razvoj in probudo na narodnem polji; na god sv. Štefana dalo nam je zopet nov dokaz svojega delovanja. Priredilo je domače gledališče v dvorani gospoda A. Fabiani-ja. Predstavljal ste se dve igri; burka v enem dejanji „Ena se mora močiti“ in „Ona me ljubi“, veseloigra v dveh dejanjih. Prva je sama na sebi malega pomena, tem večje zanimanje pa je vzbudila druga. Tu so se odlikovali posebno igralci glavnih vlog; gospica Zwenkel-jeva rešila je svojo nalogo kot naivna ljubica, zares izborno. V nekaterih prizorih napravila je uprav utis, s kakoršnim se more ponášati tudi izurjena igralka na velikem gledališču. Velikanski uspeh je imel nadalje gospod Aparnik, ki je igral vlogo Ostrogovskega tako izvrstno, da je dosegel splošno odobravanje. Tem potoma zahvaljujemo

se ob enem tudi g. Skalovniku, učitelju iz Blance za prijazno sodelovanje, tembolj ker je moral prihajati iz dokaj oddaljene sosedne občine k vajah.

Občinstva je bilo izredno veliko, bodisi domačega, kakor tudi iz sosednih krajev, izmed kojih je bila vzlasti Loka jako vrlo zastopana. Tu pa smo pogrešali faktorja, ki je na prvem mestu poklican v takih slučajih nele navzoč biti temveč tudi dejanski sotruditi se — naše učiteljstvo. Temu je kriva neka nebriznost ali mlačnost, ki se v teh krogih javlja, da v nekem posameznem slučaju žalibog celo grdo renegatstvo.

Dal Bog, da bi v novem letu naše bralno društvo v istem smislu napredovalo, kakor do zdaj in, da bi omenjeni in še drugi nedostatki izginili iz našega družbinskega življenja. — Bog i narod!

Iz Šmarja. (Okrajni zastop in njegovo delovanje.) Dne 17. grudna 1894. l. imel je okrajni zastop občni zbor, katerega je vodil načelnik dr. Jurtela.

Zborovanja so se udeležili sledeči udje: Ferlinc, Jagodič, Jug, Anderlüh, Copf, Senica, Stipčič, Tacar, Kregar, Verk, Hrovat, Lovrenčak, Adrinek, Podgoršek, Pungerssek, Jakob Zdolšek, Rotner, Stumberger, Lesjak, dr. Rakež, župnik Zdolšek. Na dnevnem redu bile so prošnje raznih občin, da se odobrijo odborovi sklepi glede pobiranja naklad na državne davke. Dovolilo se je 1895. leto občinam: Sv. Vid (Gobelno) pobiranje 30% naklade, Sv. Štefan pobiranje 48% naklade, Nezbiš pobiranje 46% naklade, Sladkagora pobiranje 50% naklade, Roginskagorca pobiranje 57% naklade, Tinsko pobiranje 44% naklade, Zibika pobiranje 46% naklade, Šmarje trg pobiranje 45% naklade, Šmarje okolica pobiranje 60% naklade, Slivnica pobiranje 45% naklade, Sv. Hema pobiranje 32% naklade, Žusem (potrebuje 110%) pobiranje 60% naklade. Takrat čitali so se tudi proračuni posameznih občin; ker se je zbor prepiral, da so nekateri občinski odbori preradodarni glede plačila ali odškodovanja župana, občinskih pisarjev, slug itd., naroči je okrajnemu odboru, da opominja občinske odbore, naj se nepotrebnim izdatkom izogibljujejo in naj varčneje gospodarijo.

Upati je, da bode okrajni odbor občine strogo nadzoroval, da ne bodo denarja tratile, ker so naklade že povsod dovolj visoke in občutljive!

Okrajni zastop pretresoval je tudi okrajni proračun za 1895. leto. To je drugi proračun, katerega je novi odbor velikemu zboru predložil. Izdatki za 1895. l. so preračunjeni na 17890 gl. 29 kr. dohodki pa na 8892 gl. 9 kr. primanjkljaj znaša 8998 gl. 20 kr. Da se ta primanjkljaj pokrije, se je sklenilo, pobirati v 1895. letu 29% naklade na vse direktne državne davke, in sicer 7% za dež. šolski zaklad, 22% za potrebščine okraja.

Ker so se v 1894. l. pobirale 43% naklade, znižale se bodo te v 1895. l. za 14%. Zakaj so se morale 1894. l. 43% naklade pobirati, o tem bomo pozneje enkrat poročali.

Danes še pristavim, da se je v proračunu za 1895. l. sprejel znesek po 500 gl., da se nastavi za okraj živinski zdravnik s sedežem v Šmarji, da se je sklenilo poslati na državni zbor prošnjo za slovensko-nemško malo-gimnazijo v Celji.

G. dekan Jug, je predlagal, da se okrajnemu odboru naroči, da strogo pazi na občine, da bodo te svoje ceste imele v boljšem stanji, ker so večinoma silno zanemarjene, kar se je tudi sprejelo.

Nekateri okrajni zastopniki so se za časa volitve močno potegovali, da so bili izvoljeni, k sejam pa ne prihajajo, ali ne vedo, da zanemarijajo s tem svoje dolžnosti? Zakaj se pa pusté voliti?

Tu bi kazalo, da g. načelnik ne prizanaša preveč takim zastopnikom!

Iz Gornjeradgonskega okraja. (Bračko kot oče). Dozdaj sem vam zloglasnega Bračka opisoval kot krivega preroka, kot ljudskega zapeljivca, kot novega „kateheta“, ki novo sedmo Božjo zapoved „gor“ spravlja, kot „rihtarja“, kot „varuha“, kot „pecirksomana“, ki bi ob enem tudi rad kasir bil, kot „feuerberkarskega hōpmana“, kot „kaznjenca“, kot „ljubeznivega zakonskega moža“ itd. itd. Danes vam ga pa hočem naslikati kot dobrotnega in ljubečega očeta svojih otrok. Iz „Slov. Gospodarja“ ste že izve-

deli, da je ta vsestranski mož dobil lepo božično darilo. Obsojen je namreč bil zaradi razžaljenja časti na 15 gld. Prav za prav bi bil moral priti v luknjo; a ker je oče osmih otrok, mu je sodnik zaporno kazen spremenil v denarno, češ, zapor bi njega, ki ima za 8 otrok skrbeti, prehudo in težko zadel. Torej za 8 otrok on skrbi? No, pogledjmo, kako svoje očetovske dolžnosti izpolnjuje! To vam bode najboljše sledeče pismo pokazalo, katero sem dobil pred kratkim v roke, namenjeno za javnost, in katero se tako-le glasi: „Dragi bralci! Naznanim vam, da je na svetu malo tak čednih ljudij, kak je naš okrajni predstojnik, orehov Lukovnjak, da bi mu žena vsako drugo leto dvojčke porodila. Ker si jih pa sam zrediti ne more, jih ubogim vdovam nage razdeli ter jim obljubi za nje plačevati. A ker mu „obmanija“ in „rihtarja“ samo toliko služite, kar njegov široki gut in pa želodec potrebuje, pa ubogim vdovam obljubuje, da jim bode zrnja namesto denarja dajal. Ker pa tudi zrnja toliko ne premore, reče vdovam, da jim bode otroke za svoje pustil in pravi: Saj jih imam doma zadosti. In res jih njim pusti tako dolgo, da odrastejo in iz šole izstopijo. Potem pa, ko bi svojim krušnim materam lahko kaj k pomoči bili, jih jim vzame in dalje v službe da, da mu morejo služiti za njegov široki gut in želodec in da potem lažje v oštariji delj časa ostaja, dokler se njega krčmarji ne navolijo.“ Tako to pismo. Kaj pa sedaj mislite, kdo se tako bridko in za Bračka jako značilno o njem pritožuje? Nikdo drugi, ko njegova lastna — sestra. Napotila jo je k temu sledeča dogodka: Pred petnajstimi leti dal je Bračko svoji sestri svojo komaj porojeno deklico v rejo. Obljubil jej je na leto toliko in toliko zrnja. Deklica je pri svoji teti vzrasla in je bila od nje tudi v šolo pošiljana. Teta ji je postala druga mati. Bračko se pa za tega svojega otroka ves čas ni nič brigal in obljubljena zrnja tudi ni dajal. Sestra njegova pa je otroka vedno naprej redila in ga vzgojevala, ker je mislila, da bo potem njen ostal in njej pri gospodarstvu pomagal. Tako je deklina postala 15 let stara. Zdaj se je je spomnil ljubeči oče. Priser je k sestri in jej s kruto roko deklino odgnal v — službo, češ: zdaj je že dosti stara, naj začne delati. Gnal je otroka k svoji v Črešnjevcih omoženi hčeri, katera je povsem po očetovi podobi vstvarjena in z njim jednega duha in jednega mišljenja: jabolka, ki ni daleč od drevesa padla. Sestri svoji pa ga ni hotel pustiti, ker otroka ni vzgojevala v preroškem duhu. Domu ga pa tudi ni hotel vzeti. Zakaj pa tudi! Vidite, dragi bralci, takšen je prerok kot oče. Kakor sem ravnokar izvedel, se je tej zapuščeni deklici v Črešnjevcih tako slabo godilo, da je že čez teden dni zopet pribežala k svoji rediteljici — teti. Radoveden sem kako dolgo jo bo oče pri njej pustil. O Lukovnjak, o Lukovnjak, post se bliža, začni misliti na pokoro!

Maribor 3. januarja 1895. Silvestrov večer z gledališnimi igrami, tamburanjem, petjem in šalivo tombolo, katerega je priredila čitalnica mariborska svojim udom in vabljenim gostom — obnesel se je sijajno. Spodnji prostori „Nadvojvoda-Ivanovih dvoran“ bili so prenapolnjeni z ljubimi gosti iz mariborske bližine in z najodličnejšim slovenskim občinstvom iz mariborskega mesta. — Vspored je začel s šalivo igro, „Svitoslav Zajček“, pri kateri je posebno „Zajček“ — gosp. Novak — kaj vrlo trosil našo trebušno mrenico. Sploh je igrala ta najnovejša glumačka družina mariborskih diletantov v občno zadovoljnost.

Najboljša in najzanimivejša točka celega vspeveda pa je bila druga gledališna igra „Kje je meja?“ — Igra sama ob sebi že prav primerno in resnično spisana in sestavljena, igrala se je izborno dobro. Smejali smo se, da je pokalo po nas. Jednoglasno je šumelo po dvorani priznanje; izborno, izborno. Zahtevalo se je v obče, da se igra v teku tega pusta ponavlja. Preprijoča sosed — gospod Marin-Križ in gospod Nerat ml. Kraž, sta zaslužila, da bi njima svitlo slikal vsaki novi gibljaj po vrsti, in ogledovalec teh podob bi imel dokaj izvrstne zabave pri opazovanji take pantomine — besede bi si brez truda lahko dostavljaj sam. Gospo Marinovo in gospoda Cizel-na pa bi vsakdo kupil — če tudi za najvišjo stavo — za dolgoletna glumačka strokovnjaka. Ako

še navedenim privrstimo gospico Meškovo, mično Križovo Polonico, spolnimo drugo družico prav izvrstnih gledališčnih igralcev, na katere sme mariborska čitalnica ponosna biti; škoda da se tako redbo igra. Navedenim igram je sledilo prav zanimivo in veselo tamburanje in petje čitalniških tamburašev in pevcev, pri katerem je sodeloval kaj lepi venček gospic.

Vmes so se delili dobitki prav bogato in raznovrstno obdarovane šaljive tombole. — Tudi na velikovsko šolo se ni pozabilo. „O polnoči moj duh bedi . . .“ s temi vrsticami povzel je gosp. dr. Bezjak besedo o polnoči, poslovil se je minulemu letu in nam podal lepo in krepko čestitko še vsem navzočim Silvestrovcem k novemu letu. Novo leto začelo je s plesnim venčkom, in še le po četrti uri zjutraj smo se prav zadovoljni in veseli razšli drug drugemu veselo novo leto, dobro jutro in več takih zanimivih večerov želeč. Na skorajšno svidenje.

(Silvester).

Narodno-gospodarske novice.

Weilerjeva moštnica.

Weilerjeva moštnica je tudi ena tistih hrušek, ki se dandanes kot najboljša moštnica po sadjarskih knjigah in časopisih na vso moč hvali in priporoča. In vendar je to prav neznatna hruška, ne debelejša od čisto navadnih komrič, kakoršnih raste na stotine po naših gozdih. Če bi imeli pri Weilerjevi moštnici kaj hvaliti, tako bi bilo jedino deblo, ki raste res precej čvrsto in ravno in se toraj tudi kaj lahko porabi kot deblo drugim hruškam, ki se cepijo v vrh. Po naši sodbi je bilo morebiti tudi lepo deblo Weilerjeve moštnice jedini vzrok, da se je začela po drevesnicah gojiti in razmoževati. Da se razpeča, morala se je seveda na vse načine hvaliti in priporočati. Ravno tako se je mnogo let godilo tudi z normansko moštnico, ki raste v drevesnici še lepše bujnejše od Weilerjeve moštnice.

Lahkoverni ljudje so se tudi dali premotiti ter so povsod zasajali normansko moštnico. Pa skušnje, in zelo drage skušnje, so pokazale, da je ta hruška pravi plevel med sadnim drevjem, kajti ne le, da je sad droben in neznat, je večina dotičnih nasadov sčasoma usahnilo. Zato pa svetujemo našim sadjerejcem, da se naj nikar ne dajo zapeljati po tujih imenih in pretiranih priporočilih, temveč se pri nasajanju moštnih hrušek bolj držijo naših domačih sort, kojih imamo na izbiro, da si imajo morebiti prav navadno domače ime ali pa ga tudi sploh nimajo. Mnogo je pri nas hrušek, ki dajo izvrsten mošt, koje pa seveda naši knjigoučeni sadjarji niti ne poznajo. Dve hruški moštnici pa sta po širokem znani in razširjeni namreč tepka in ozimka; teh dveh še dosihdob nobena druga ni prekosila. Kdor si torej hoče zasaditi moštnih hrušek, naj ostane pri teh dveh sortah in prepričan sme biti da se tega ne bode nikdar kesal. Tepka je dobro znana povsod po slovenskem, ozimka pa je bila tudi lani v 3. številki „Poljedelca“ obširneje opisana.

(Bolniške blagajnice) so po zakonu primorane, da bolniško podpora tistih članov, ki se nahajajo v bolnicah, oddajo dotični bolnici in to skozi štiri tedne. Šele po preteku tega roka odrajuje podpora bolnikom. Ministerstvo je hotelo deželne bolniške zaklade razbremeniti in je odredilo, da morajo bolniške blagajnice svojim članom namenjene podpore odrajevati bolnicam, dokler se v njih zdravijo dotični člani. Zoper to ministersko naredbo se je mnogo blagajnic pritožilo na upravno sodišče, ki je ministersko naredbo kot nezakonito razveljavilo in določilo, da se odrajuje podpora blagajničnim članom le štiri tedne bolnicam, če pa ostane bolnik še dlje časa v bolnici, mora dotične stroške plačati dežela.

(Sibirska železnica.) Vrhovni vodja del za sibirsko železnico, Mihajlovič, je bil te dni vsprejet v avdijenci, da je poročal carju o sredstvih, kako bi se pospešila zgradba te železnice. Car je izrekel željo, da bi se železnica, ako je količnik mogoče, dogradila do leta 1898.

(Obrotni muzej) namerava zidati kranjski deželni odbor in ga že do konca l. 1896. izdelati. Izvrstna namera!

(Donesek k zgodovini obrta). Kakor nam kažejo imena izdelkov in orodij naših obrtnikov, je obrt večinoma tujega vira. Tudi imena starih obrtnikov so največ nemške korenine, kar potrjuje le prejšnja izjava. To priznal je tudi že slavni hrvatsko-slovenski pesnik Stanko Vraz z nastopnimi vrsticami:

„Rimljan, Rus i Arab od pol sveta vladu,
Niemac, da u svakom¹⁾ zanat²⁾ tjera³⁾ gradu⁴⁾,
Englez, sva brodovim da zakrlija mora,
Čivut⁵⁾, da trguje od dvora do dvora.“

Vender nismo Sloveni brez narodne obrti. V izdelovanju lesa in okrasbi oblek bili smo že od nekdaj mojstri. Slovenski in češki tesarji so še sedaj na jako dobrem glasu ter imajo tudi pristne narodne izraze za svoje izdelke. Isto tako je s kolarstvom in izdelovanjem tako imenovane „suhe robe“. Mojsterstvo v okrasbi oblek in tkanin se je pa posebno pokazalo na zagrebški razstavi l. 1892.

—a—

Razne stvari.

(Usmilite se ubozih ptičkov) v sedanji hudi zimi. Kadar pride ljuba pomlad, popevali vam bodo za kratek čas. Ptički niso le, da bi nas razveseljevali z lepim petjem, vsaj so oni tudi koristni, ker dokaj mrčesa uničijo. Bodite torej sedaj v hudej zimi dobrotljivi ubogi živalici — nam piše nežna roka — in potrosite jim malo živeža, saj je ptiček zadovoljen, ako le ostanke, kateri na mizi ostanejo, dobi. To je navada v vsakem mestu, da se poklada po zimi krma ptičem. Za vzgled nam bodi Gradec. Kako lepo se tu skrbi za ptice, ne samo o tem zimskem času temveč tudi po leti. Pokazimo, da imamo usmiljeno srce!

(Grozen umor.) Te dni našli so v Prekem pri Zadru na morskem obrežju truplo neke ženske, ki je bilo nataknelo na ribiški kol, brez glave, brez rok in nog. Kdo je umorjenka, se ni moglo dognati, in tudi se ni zvedeti moglo, kdo je morilec. Bržkone se je ta umor zgodil na tuji ladiji in so potem mrliča vrgli v morje.

(Cenene ure.) V raznih švicarskih tovarnah se izdelujejo zdaj cenene ure, katere je naročilo japonsko vojno ministerstvo. Vsak japonski vojak bode dobil tako uro po končani vojni. Vsaka taka ura ne bode veljala več nego pet mark. Za častnike se bodo izdelale nekoliko bolje ure.

(Dvojen samomor v igralnici v Montecarl.) Velikansko razburjenje je vzbudil samomor zakonske dvojice Carlini v Montecarl. Ko sta soproga zaigrala v štirih dneh 260.000 frankov, sta se ustrelila vpričo mnogobrojnih igralcev, na katere je ta žalostna dogodka naredila tako globok vtis, da več dnij ni bilo pravega veselja do igranja.

Književnost.

(Jugoslavjanski Stenograf.) Izborni stenograf g. prof. Anton Bezenšek v Plovdivu, prične zopet izdajati „Jugoslavjanskega Stenografa“. Dotično „vabilo k naročbi“ glasi se takole: Početkom januarja l. 1895. stopi „Jugoslavjanski Stenograf“ v VI. tečaj v novi obliki, povečanem objemu in z obilnejo vsebino, uredovan po svojem prejšnjem programu. Imel bode novo posebno prilogo: „Glasnik, kulturno zgodovinski za južne Slavjane“ s slikami. Izhajal bode mesečno (razven avgusta in septembra) v zvezkih po 2½ tiskane pole (okolo 40 strani velike osmerke) v slovenskem, hrvatskem, srbskem in bolgarskem jeziku. „Jugoslavjanski stenograf“ prinaša članke o svoji stroki, potem o pisanji sploh, o pisalnih strojih itd. „Glasnik“ pa ima sledeče oddelke: cerkev in šola, književnost in umetnost, glasba in gledišče, naravoslovje in potovanje, trgovina in obrtnija, promet, društvene vesti in raznoterosti. V vsakem oddelku se nahajajo dopisi ali kratke vesti (novice) iz raznih krajev na slavjanskem jugu. Na ta način se spoznavamo vzajemno ter se lahko razumevamo med sabo, kakor to bratom pristojno. V novejšem času se zanimajo celo večji narodi za svoja posamezna narečja, če tudi imajo občni književni jezik; kako bi ne

¹⁾ povsod, ²⁾ rokodelstvo, ³⁾ širi, ⁴⁾ po mestih, ⁵⁾ žid.

mikalo tudi Slovenca, spoznati jezik in kulturne odnose svojih bližnjih bratov. Tudi zanimanje za stenografijo raste od dne do dne. Naše geslo je „Spoznavajmo se, razumimo se!“ In v tem smislu hočemo z božjo pomočjo tudi naprej delovati, računajoč na podporo prijateljev te ideje. Cena listu zajedno s prilogo ostane ista, pri vsem tem, da bo skoraj trikrat večji od prejšnjih letnikov, t. j. za celo leto 2 gld. 50 kr. Naročnina se pošilja z mednarodnimi poštami nakaznicami podpisanemu uredniku. A posamezni zvezki se prodajo po 30 kr. pri knjigarjih: Kleinmayr in Baumberg v Ljubljani, Drag. Hribar v Celji, L. Hartman v Zagrebu itd. Isti knjigari sprejemajo tudi naročnino.

(Slovenske knjižnice) je izšel zvezek 33, ki prinaša povest „Gardist“, češki spisal Alojzij Jirasek, preložil V. Benkovič.

(Izvestja muzejskega društva za Kranjsko.) Urejuje Anton Koblar. Sešitek 6. prinaša konec „Regest k domači zgodovini“ spisal dr. Fr. Kos in konec razprave: „Črtice o kapucinskih samostanih štajerske provincije“ spisal A. Koblar, potem pa „Kronologično vrsto velesovskih prednic“, sestavil J. Barle. „Dvoje listin iz reformacijske dobe“ in „Praznovanje oglejskih svetnikov v ljubljanski škofiji“, v „Malih zapiskih“ pa čitamo celo vrsto zanimivih beležk. S tem sešitkom je končan četrti letnik „Izvestij“. V šestih sešitkih je priobčilo uredništvo toliko korenitih spisov in važnih notic, da smemo marljivemu uredniku na tolikem uspehu čestitati, želeči bi le bilo, da bi tudi občinstvo z obilno naročbo podpiralo list.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 10. dec. do 20. dec. 1894. l. darovali: Vzgodno-vzorno delavna šentjakobsko-trnovska ženska podružnica dohodek veselice dne 16. sept. in občnega zbora dne 18. nov. v znesku 430 gld. in sicer 100 gld. kot V. pokroviteljino za zastopnico t. č. denarničarice namestnico gđ. Marijo Trtnikovo, 200 gld. kot VI. pokroviteljino za zastopnika t. č. predsednika pevskega društva „Ljubljane“, 100 gld. kot dar za velikovsko šolo in 50 gld. kot prvo polovico pokroviteljine delavk tobačne tovarne. Vedno živahno delavna ženska podružnica v Ajdovščini nam je poslala 127 gld. in sicer 77 gld. letnine in 50 gld. kot prvo polovico pokroviteljine. Ta lepa svota nabrana v kljub občutljive nesreče požara tvornice — v tej vrlo narodni okolici je sad nesebičnega požrtvovalnega delovanja č. načelstva, zlasti gg. Marije Lokarjeve in Leopoldine Kersnik-Rottove, ki se ne strašite ne dela, ne truda. Dalje sta nam poslala: G. A. Hudovernik, notar v Kostanjevici, 20 kron, ki so jih darovali narodnjaki pri g. Jentlnu v Mariboru in g. Janko Vavken iz Celja 20 kron volilo rajnega Janeza Kukovič iz Šent. Jurija ob južni železnici. — Družbi sv. Cirila in Metoda si želimo takih podružnic, kot ste šentjakobsko-trnovska ženska in ona v Ajdovščini, podružnicam pa želimo takega delovanja, kot je kažete omenjeni hčerki glavne družbe. To je naša želja, naše voščilo ob Novem letu. Bog povrni vsem darovalcem. Družba sv. Cirila in Metoda žaluje ob smrti svojega dobrotnika, rajnega g. Adalberta Candolinija, c. kr. okrajnega sodnika v pokoju, ki je umrl 27. dec. l. 1894. v Kostanjevici. Pokojnik je v svojih sivih letih spoznal važnost naše družbe ter jej vsako leto poslal dvakrat po 5 gld. — Slavna ženska podružnica v Trstu nam je poslala 1000 kron kot novoletno darilo. V zadnji družbini zahvali smo omenjali šentjakobsko-trnovske ženske podružnice, ki je med nepremožnimi slojevi ljubljanskega občinstva zadnji čas nabrala in nam doposlala 430 gld. Zato jej je vodstvo naše družbe izreklo seglasno zahvalo in toplo priznanje. Istotako zahvalo in prav tako priznanje izrekamo danes tržaški ženski podružnici zlasti gđ. Ljudmili Mankočevi, ki je duša tržaške ženske podružnice in vtelesen vzor rodoljubnemu našemu ženstvu. — Pokrovitelj z doneskom 200 kron je postal preč. g. dr. Fran Sedej, dvorni kapelan in vodja višjega duhovskega zavoda Augustineja na Dunaji. — Dalje so družbi od 20. dec. do 31. dec. l. 1894. poslali: G. Andrej Jeram iz Vrh Cerkna 18 gld., katere je družbi volil rajni preč. g. monsignor Josip Jeram, dekan v Cerknem; g. nadučitelj Ignacij Rozman 12 kron 40 beličev, katere je darovala vesela družba, zbrana v praznik nedolžnih otročičev na Brezjah, in sicer so darovali gg. jurist Bulovec 1 kr., Jos. Finžgar 2 kr., gospa Gabrijelčič 2 kr., gđ. Gabrijelčič 2 kr., župan Jurgele 1 kr., Fr. Kocijančič 1 kr., J. Kocijančič 1 kr., nadučitelj Rozman 1 kr., Jan. Pristavec 1 kr., A. Raš 20 bel. in „Tetka“ 20 bel. — G. R. Perušek, c. kr. profesor v Ljubljani, je daroval 8 kron kot novoletnino. — Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovu so darovali: G. dr. Jernej Glančnik v Mariboru 200 kron kot dar za šolo v svojem rojstvenem kraju — Velikovu; sl. čitalnica v Planini 40 kron po predsedniku vč. g. župniku J. Podboju; sl. slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani 12 kron in sicer je bilo 9 kron nabranih na veselici v rokodeljskem domu, 3 krone pa so dar vesele družbe pri Vipavcu; g. Karol Šavnik, kranjski župan, 10 kron, g. Miha Pesjak, posestnik v Kamenj Gorici 10 kron kot dar za leto 1895.; po vč. g.

arhivarju A. Koblarju č. g. Josip Benkovič, vikar v Novem Mestu 4 kr., g. Gustav Pirc, ravnatelj „kmetijske družbe“ 5 kr., g. dr. Lovro Požar, c. kr. profesor v Ljubljani, 1 kr.; po g. Ivanu Kremžarju v Št. Vidu pod Ljubljano: g. I. Zorec, A. Rojec, A. Kastelic iz Doba in F. Eržen iz Št. Vida po 1 krono; č. g. J. Barle iz Zagreba 4 krone. — Iskrena hvala gg. darovalcem, ki so nam porok, da se smemo v letu 1895. nadejati veliko požrtvovalnih prijateljev. Rojaki! Stopite polnoštevilno v njih krog, da prej dopolnimo nalogo letošnjega družbinega leta, da prej sezidamo slovensko šolo v Velikovcu!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Za šolo šolskih sester v Velikovcu) so darovali: Rodoljub iz Št. Vidske okolice pod Ljubljano 72 kron, in sicer v gostilni „pri Tonetu“ 40 kron, pri g. dr. Repiču 24 kron, pri gg. Korbarju in Ložaku v Zatičini 7 kron in rodoljub g. I. Hočevnar iz Muljave 1 krono; vrli ljubljanski bogoslovci 35 kron; delavna „Narodna čitalnica“ v Kostanjevici 10 kron, nabranih pri občnem zboru; preč. g. dr. J. Svetina, profesor višje gimnazije, 10 kron kot odkupnino od novoletnih voščil; vojaška kurata, vč. gg. A. Jaklič in Rade Marzidovšek po 10 kron; č. g. Peter Švegelj, kapelan v Kopriivi 10 kron; vč. g. župnik J. Vrhovnik 4 krone kot odkupnino novoletnih voščil in g. L. Knific, vpokojeni nadučitelj v Škofji Loki, 4 krone. — Iskrena hvala darovalcem. Živeli nasledniki!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Poslano.*)

„Mirni mož“, gospod Martin Premšak iz Škofjevsi pokazal je svoje miroljubje, kakor že toliko stokrat tudi ta teden meni nasproti.

Prodal sem gospodu Stallnerju v Vojniku konja za 245 gld. —

G. Premšak sledil je za mano s svojim vozom in me ni hotel pustiti iz očesa. — Ker ga poznam, nisem se hotel v pričo njega podati s konjem na dom gospoda Stallnerja ter sem počakal v Vojniku tako dolgo, da je g. Premšak se naveličal čakati ter pogнал po mali občinski cesti proti Arclinu. —

Potem odpeljal sem konja k g. Stallnerju, kateremu se je jako dopadel in mu cena nikakor ni bila previsoka. Vpričo bil je tudi gospod Štefan Koželj.

Drugi dan pa g. Premšaku ni dalo nič miru ter prikorači k g. Stallnerju, naj ta nikakor konja ne kupi, ker, da baje nij vreden več 80 gld.

Čudno res, za takega dobrega konjerejca, da more tako nesmisel trditi. —

Gospodu Stallnerju seveda se tudi čudno zdi, vendar se vda v toliko, da mi ponudi konja nazaj. Jaz pa se držim kupa in nazadnje se pogodiva z g. Stallnerjem, da ostane pri kupu. — Vse štrene, ktere je ovijal g. Premšak, da bi razbil to kupčijo, so se vsponesle slabo in svet, kateri zve s tem, bo se gotovo premislil, zaupati takemu „mirnemu možu“.

V Ljubečni, dne 12. prosinca 1895.

Martin Mastnak
veleposestnik.

*) Za spise pod tem naslovom priobčene, ne sprejme uredništvo nobene odgovornosti.

Odvetnik

dr. Fran Rosina

otvoril je z dnem 1. januarja 1895

odvetniško pisarno

v Ljutomeru. (206) 3—1

Zahvala.

„Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru“ izreka tem potom sl. čitalnici v Mariboru za to, da mu je prepustila svoj oder, potem sl. tamburaškemu zboru iste čitalnice za prijazno sodelovanje, in slavnemu občinstvu za tako mnogi obisk veselice dne 6. t. l. srčno zahvalo, nadeja se, da mu omenjena čitalnica, kakor občinstvo i za naprej ohrani svojo blagonaklonjenost.

Maribor, dne 7. prosinca 1895.

Ivan Lav. Križan l. r.
tajnik.

Štefan Škerbinšek l. r.
predsednik.

Pekovski učenec

vsprejme se takoj

v pekariji Josip Achleitner-ja
v Celji (5) 3—1

26 let star trgovec išče tem, ne več ne navadnim potom, pošteno v gospodinjstvu izurjeno deklet ali vdovo brez otrok za ženo. Resne ponudbe s fotografijo, naj se blagovolijo pod šifro „S. S. 1000 poste restante Ljubljana“ pošiljati.

Deček

ki ima primerno oliko in je dobrih starišev, zdrav in čvrst, sprejme se v trgovini Drag. Hribar-ja v Celji.

1000 veder (100 štrtinjakov)
vina iz leta 1894 prodaja

(3) 3—2

Anton Gregorič,

posestnik in posojilnični tajnik v Ptui.

Za učenca, se sprejme deček iz dobre hiše s primerno oliko pri I. Lavriču, trgovcu na Vranskem pri Celji.

(4) 3—2

Usojam si naznaniti, da sem preselil svojo

odvetniško pisarno

v hišo gospe Szekely, Graška cesta št. 4 v Celji

(1) 2

Dr. Jos. Sernec,
odvetnik.

Učenca

sprejme v učenje takoj sedlarja v Novi ulici (Neugasse)
Maks Schmucka v Celji. — (203) 2—2

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

uljudno naznanja, da bode od dne 15. novembra ordiniral vsaki dan za zobobolne od 9—12 ure dopoldne in od 2—5 ure popoldne.

v lastni hiši (191) 10—4

vrtnice ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji

Ustavlja umetne zobe in zobovje s zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delu. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenje ali govorenja. Manjkajoče zobne-krone namesti s zlatim ali email kronam; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in preskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje.

Na prodaj imam veliko lepega

(194) 3—3

prediva

ter ga pošiljam po pošti najmanj 5 kg. Cena mu je za kg 36 kr. Istotako se pri meni dobi lepa volna, kg po 85 kr., kakor tudi oves.

Se priporočam za obilna naročila, katera bo dem vestno in hitro izvrševal.

Na Dolu, pošta Hrastnik.

Franc Majcen.

Franc Čuden

urar

v Ljubljani

Glani trg št. 23

priporoča

slav. občinstvu in posebno prečast. duhovščini, svojo bogato, največjo zalogo švicarskih žepnih ur, po najnižjih cenah, zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur z nihalom (Pendeluhr), budilnic, verižic vsake vrste, prstanov, uhanov in vseh v njegovo stroko spadajočih stvari.

Popravi la naredim dobro, hitro, natančno in ceno. Poštna naročila izvršujejo se precej. Ceniki po pošti in brezplačno. V cenikih je natančneje popisano, koliko časa jamčim (garantiram) za katero stvar in kako zamenjavam.

(168) 10—4

Proda se

v Zagorju ob Savi najlepše posestvo sredi trga, pravno za vsako obrt ter jako prostorni hlevi za živinorejo, vse priprave za gostilno, strojarstvo in mesarijo, v hiši je c. kr. poštni urad in loterija, tik farne cerkve so jako lepi prostori za stavbe.

Proda se skupaj pa tudi na drobno.

Več se poizve pri lastniku P. Weinberger-ju v Zagorju.

(198) 3—3

P. n.

Ob nastopu novega leta zahvaljujem se vsem cenjenim gostom Slovincem za obilni obisk v pretečenem letu.

Priporočam se tudi še nadalje za poset hotela „Liebald“ in obisk moje restavracije. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo tako pri stanovanji, kakor tudi v jedi in pijači.

Kot posebnost dobiti je pri meni slavnostni „Wermuth“ po primerno nizki ceni.

Z velespoštovanjem

V Zagrebu, meseca januarja 1895.

Dragotin Doljan,

(1) 3—2

hotelir.

Josip Lorberjeva

livarna železa in kovin in apreturna delavnica

v Žalcu pri Celji

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliiva iz železa in kovin (vsakateri zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere do sedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.), še noben izdelek te vrste ni prekosil.

(144) 6—6

Jožef Guček

krojaški mojster v Celji

poprej v Gosposki ulici št. 12, od prvega aprila t. l. v Rotovski ulici št. 8.

Priporoča se za izdelovanje vsakoršne obleke za gospode in dečke.

Velika zaloga vsakoršnega blaga, kakor tudi vsakoršnega perila in spodnje obleke. (58) 10—9

Cene nizke, delo solidno in trajno ter hitra postrežba.

JAK. HELLER

posredovalna trgovina za hmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem

v lastni hiši št. 233—234. (ustanov. 1860.)

Ob ustopivši hmeljevi dobi se priporočam p. n. gospodom pridelovalcem hmelja v Savinjski dolini za posredno prodajo njihovega hmelja na trgu v Žatecu, in smejo biti zagotovljeni najsolidnejše postrežbe. (117) 20—17

LUDVIG SMOLE

trgovec v Sevnici

prodaja Zivic-eve škropilnice proti pernospori po fabriški ceni

dalje pravo modro galico, kakor tudi nože, klešče in gumij za cepljenje ameriških trt.

Ravno tam se dobi vsakovrstno kmetijsko orodje, rokodelska in druga železnina po nizki ceni. Lepi nagrobni križi za katere se preskrbe tudi napisi. (66) 8—7